

# Maš tednik

kulturno - politično glasilo

# KROJ

svetovnih in domačih dogodkov

Najlepše darilo

Dobra knjiga

6. leto / številka 1

V Celovcu, dne 7. januarja 1954

Cena 1 šilling

## Táko pa je naše mnenje

Dne 30. decembra se je zbral k resnemu posvetovanju širši odbor Narodnega sveta koroških Slovencev. Predsednik Narodnega sveta dr. Tischler je v svojem govoru podal sliko celotnega političnega položaja, ki kaže za leto 1954 razumno ugodne pogoje v bodočnost. Ta bodočnost kaže danes bolj na mir in spravo med Zapadom in Vzhodom kakor na vojno. V gospodarskem pogledu so se prilike pri nas v Avstriji ustalile, čeprav ne moremo in ne smemo trditi, da smo prekoračili vse gospodarske težave, predvsem če upoštevamo izjave ameriškega opolnomočenca za zveze z inozemstvom g. Stassena, ki je 29. decembra povedal, da bo Amerika skrajšala in deloma ukinila podpore drugim državam. Po vsej verjetnosti bo med zadnjimi državami tudi Avstrija, ker se je avstrijsko gospodarstvo tekom zadnjih mesecev zelo ugodno razvijalo.

V koroški politiki pa igra slovensko vprašanje slej ko prej najvažnejšo vlogo. Bistvo tega vprašanja pa je šola. In tako je koroška vlada s socialistično večino izdelala načrt za dvojezične šole, ki predvideva črtanje skoraj polovice dvojezičnega ozemlja. Širši odbor Narodnega sveta koroških Slovencev je vse, kar je pozitivnega na novem načrtu pozdravil, pač pa izrekel tudi odločno mnenje, da izvajanje odredbe o dvojezični šoli iz leta 1945, ki je bila sklenjena soglasno z glasovi vseh koroških strank in brez pritiska zasedbene oblasti zelo pomanjkljivo. Širši odbor Narodnega sveta je v svojih razmotrivanjih ugotovil, da imamo zelo malo dvojezičnih šol. Imamo sicer na nekaj šolah tudi slovenski pouk, vendar se učitelji zavestno izogibajo, da bi kdaj koli z otroki spregovorili izven učne ure slovensko besedo. Na dvojezičnih šolah nimamo niti dvojezičnih napisov. Imamo celo vrsto dvojezičnih šol na papirju kakor so n. pr. Vetrinj, Timenica, št. Tomaž pri Celovcu, Pokrče, Vabnja vas itd. Te šole so črtane iz učnega načrta že iz leta 1945. Koroška deželna vlada je postala enoumni krivec pred državnim ustavnim in upravnim sodiščem, ker ne izvaja postav, ki si jih je dala sama. Sicer pa je nepostavno delo koroške deželne vlade, kljub vsej njeni „naprednosti“ postalo že pravilo. V zadnjem času je državno upravno sodišče ugotovilo, da je odpust zdravnika dr. Kolonije iz deželne bolnice izraz samovoljnosti deželne vlade, ki nima postavne osnove. V zadnjem času je prosvetno ministrstvo ugotovilo, da so koroški deželni vladi pri vsej njeni dozdevni „naprednosti“ bolj pri srcu nacisti, ker je ravno deželna vlada za mesto deželnega šol. nadzornika predlagala ministrstvu izrazite pristaje bivšega režima. Prosvetno ministrstvo je vse predloge za to mesto vrnilo deželni vladi. To je drugi dokaz, kako razumeva koroška vlada potrebe dežele in obeh narodov, ki živita tu. Zastopniki Narodnega sveta iz različnih občin so močno naglašali svoja opazovanja po vaseh, da se viši med obema velikima strankama tekma za bivše naciste. Iz vsega razgovora je postalo jasno, da isto opazujemo tudi v centralah strank. Če je to v interesu strank in v interesu države, je drugo vprašanje. Zdi se nam, da na Dunaju, če smo pravilno poučeni, sklepamo z rokami nad koroško lokalno politiko, katere iz zunanjepolitičnih pogledov ni mogoče zagovarjati.

Po pretresu položaja je širši odbor Narodnega sveta koroških Slovencev sklenil soglasno sledečo resolucijo:

„Širši odbor Narodnega sveta koroških Slovencev, zbran na svojem posvetovanju dne 30. decembra 1953 v Celovcu, se je podrobno pečal z vprašanjem dvojezične šole in tudi z novim osnutkom, katerega je koroška vlada izdelala in izročila prosvetnemu ministrstvu na Dunaju ter objavila v Kärntner Landeszeitung dne 18. decembra 1953.

Zbor pozdravlja pozitivne strani osnutka, ki so predvsem v tem, da je sedaj točneje določeno vprašanje vodij dvojezičnih šol, da je točneje določeno neposredno nadzorstvo nad dvojezičnim šolstvom, da je prvič viden vsaj nek predlog slovenske srednje šole.

Zbor pa odločno odklanja načrt in nakano, da bi črtali katerokoli dvojezično šolo, marveč zahteva, da se odredba iz leta 1945 dosledno izvaja v vseh v odredbi navedenih občinah.

Širši odbor je naročil svoji šolski komisiji, da pozorno študira in zasleduje razvoj tega vprašanja, da se po potrebi udeleži diskusije o tem vprašanju in za končno odločitev skliče posvetovanje širšega odbora Narodnega sveta koroških Slovencev.

Celovec, dne 30. decembra 1950.

Kakor smo že naglasili, je deželna vlada v „Kärntner Landeszeitung“ objavila dolg članek, ki naj vpelje novi osnutek zakona za dvojezične šole. V tem članku je marsikatera „povest“ tako zelo iz trte izvita. Tako trdi pisec članka, da Avstrija ni nikoli germanizirala. K temu bi samo navedli izvajanja ideološkega voditelja pisca članka, bivšega državnega prezidenta dr. Karla Renner-ja, iz leta 1906. V knjigi „Grundlagen und Entwicklung der österreichisch-ungarischen Monarchie“ piše dr. Renner dobesedno: „Von den zehn Völkern der Monarchie sind zwei souverän und reichsunmittelbar, die Deutschen und die Magyaren. Beide gliedern sich je ein halbsouveränes, reichsunmittelbares Volk an. Die Deutschen geben den Polen (Sprachenausgleich 1869) relative Autonomie, die Magyaren den Kroaten (Ausgleich 1868). Alle Grossen sind an der Reichsgestaltung interessiert, die 6 anderen Nationen, die Tschechen, Ruthenen, Rumänen, die Slowenen, die Serben und die Italiener sind zur Aufsaugung bestimmt.“ Taka je bila torej načelna politika monarhije. In „Kärntner Landeszeitung“ trdi, da v Avstriji niso nikdar germanizirali. Na jasnem smo si, da zastopata „reakcionarna“ in „napredna“ Avstrija isto stališče. Mi se samo sprašujemo, je li to v interesu takozvanih patriotov samih, nam pa je itak ta pridevnik odrekajo. Seveda bodo zopet dejali, Slovenci so pač stari šovinisti in niti povedati nočejo, kaj hočejo. K temu bi le dodali, da je nešteto pismenih vlog po različnih uradih, da pa te vloge ne rešujejo. Za ta položaj je najbolj značilna izjava nekega višjega uradnika v dunajskem ministrstvu, da vendar ne morejo dati Slovincem na Koroškem vsake pol leta negativne rešitve njihovih vlog, ker bi se tako nabralo preveč dokazov, „da nočemo.“ Za tem šolskim vprašanjem je širši odbor obravnaval še vrsto drugih gospodarskih in političnih vprašanj. O tem bomo pisali prihodnjč.

\* Od desetih narodov monarhije sta dva naroda suverena in neposredno državna, to so Nemci in Madžari. Oba naroda sta si pridela dva polsuverena naroda, Nemci so dali Poljakom relativno avtonomijo (jezikovni sporazum leta 1869), Madžari pa Hrvatom (sporazum leta 1868). Vsi veliki narodi so na razvoju države zainteresirani, drugih šest narodov, Čehi, Rutenci, Romuni, Slovenci, Srbi in Italijani pa je izročeni asimilaciji.

## Konferenca zunanjih ministrov v Berlinu

Na ruski predlog, da bi se sestali zunanji ministri Rusije, Amerike, Anglije in Francije, so zapadne države predlagale, da bi se ta konferenca pričela 4. januarja 1954 v Berlinu. Za Božič je tudi Rusija odgovorila, da pristane na konferenco v Berlinu, da pa naj bi se pričela šele 25. januarja 1954. Ruse je pri tem vodilo predvsem vprašanje francoske vlade. Dne 17. januarja bo namreč novoizvoljeni državni predsednik nastopil svojo službo in na to bo francoska vlada odstopila in bo treba postaviti novo. Ker pa bodo obravnavana v Berlinu zelo važna vprašanja bodočnosti Nemčije in njenega oboroževanja, bodo gotovo v Franciji nove težave pri sestavi vlade. Vsekako pa je pričakovati, da bo v času od 17. do 25. januarja postavljena v Parizu vlada, ki bo mogla na konferenci v Berlinu povedati tudi jasno stališče Francije.

Na konferenci v Berlinu bodo zunanji ministri vseh štirih velesil obravnavali nem-

ško vprašanje. Po vsej verjetnosti pa bo na dnevnem redu tudi vprašanje avstrijske državne pogodbe. Avstrijska vlada je sklenila, da odpošlje tja poluradno delegacijo. Ko pa se bo to vprašanje obravnavalo, bosta Avstrijo zastopala zunanji minister dr. Figl in državni tajnik dr. Kreisky.

Visoki komisariji zasedbenih sil vršijo vse tehnične priprave za konferenco.

V zapadnem svetu pa se pojavlja neka zaskrbljenost, da bi se Sovjetom res posrečilo razbiti težko skovano zapadno obrambno skupnost, ker je na Zapadu začel pojemat strah pred Sovjeti, ki kažejo pripravljenost za mir. Zapadne velesile pa bodo na berlinski konferenci stavile na dnevni red tri točke glede Nemčije in sicer 1. tajne volitve v obeh delih Nemčije, 2. vpostavitve skupne nemške vlade za vso Nemčijo in 3. mirovna pogajanja s to novo Nemčijo.

Po vsej dosedanji izkušnji pa Sovjeti na te predloge Zapada ne bodo pristali.

## Poslanci so volili

Vsi člani francoskega parlamenta in senata, skoraj devet sto poslancev, je volilo tekom enega celega tedna novega predsednika francoske republike.

Dosedanji predsednik Vincent Auriol se je odločil, da ne kandidira več za to mesto, katero je pri vseh težavah francoske notranje politike vodil celih sedem let.

Stranke so po vrsti postavile svoje kandidate in tako je bil potreben ponovni volilni postopek, ker mora po ustavi kandidat dobiti absolutno večino glasov. Trinajstkrat so tekom enega tedna volili in šele trinajstič je bil izvoljen novi predsednik g. René Coty, ki pa je tudi že 72 let star. On

sam ne pripada nobeni stranki, bil pa je že dvakrat minister. Pač pa uživa med poslanci radi svoje razumnosti in spravljivosti velik ugled.

Največjo vlogo je pač igralo tudi pri izvolitvi državnega predsednika vprašanje Zapadno evropske obrambne zveze.

Da bi pravočasno razčistil notranje politični položaj, pa je zahteval ministrski predsednik Laniel, da se 6. januarja sestane francoski parlament. Na tej seji name-rava Laniel podati izjavo o notranji in zunanji politiki ter zahtevati zaupnico. S tako zaupnico se hoče Laniel izogniti odstopu vlade po 17. januarju, ko nastopi novi državni predsednik René Coty.

## Vremenska slika Evrope

Evropski kontinent nudi po vojni v vsakem pogledu veliko razdejanje in razkasanost. Sedaj se je temu položaju še pridružilo vreme. Iz južne Francije poročajo o pomladanskem vremenu. Istočasno divja burja nad Severnim in Vzhodnim morjem in zaganja ogromne množine vode proti angleškim in holandskim obrambnim zidovom. Severnonemško pristanišče Kiel je pod vodo. V Italiji pa je celo pri Neaplu padlo skoraj 2 metra snega. Istotako je v južnem delu Jugoslavije ogromno snega, ki je porušil telefonske zveze doma in tudi z zunanjim svetom.

## KRATKE VESTI

Perzijsko sodišče je obsodilo bivšega ministrskega predsednika Mosadek-a na tri leta celičnega zaporja. Nova vlada pa poskuša navezati z Anglijo normalne politične in gospodarske odnose, da se tako reši vprašanje perzijskega petroleja.

Ameriška vlada je zagotovila Egiptu gospodarsko in tudi vojaško pomoč, kar je v Angliji izzvalo veliko nejevoljo, ker bo to zagotovilo močno obremenjevalo pogajanja med Anglijo in Egiptom v zadevi Sueškega prekopa.

Japonskemu cesarju je hotelo za novo leto čestitati 700.000 ljudi, ki so se zbrali pred palačo. V tej gneči je 19 ljudi izgubilo svoje življenje, večje število pa je bilo ranjenih.

Iz Trsta je odpotovalo 165 Avstrijcev in Nemcev ter 560 beguncev iz vzhodnih držav v Avstralijo.

Iz Jugoslavije in Italije javljajo velike množine snega, ki je padel z Novim letom in hud mraz.

Ko se je trgovec Gross vrnil s svojega potovanja v Salzburg nazaj v svoje stanovanje na Dunaju, je tam našel svojo ženo umor-

jeno, v sosedni sobi pa je jokal 17 mesecev star otrok. Morilca še niso našli, pač pa je odnesel iz stanovanja zlatino.

V celovski bolnici je bilo v noči od Silvestrova v Novo leto rojenih deset otrok.

V letu 1954 bomo imeli trikrat sončen in dvakrat lunin mrk. Dne 18. januarja bo prvi lunin mrk, ki bo viden tudi v naših krajih.

Zidovske organizacije zahtevajo od Avstrije odškodnino za ono židovsko premoženje, čigar lastniki so bili uničeni v različnih koncentracijskih taboriščih. Ker neposredna pogajanja med židovskimi zastopniki in zastopniki Avstrije niso dovedla do nebenih uspehov, bo sedaj posredovalo ameriško zunanje ministrstvo.

Britanska industrija tirja ojačanje trgovine z Rusijo. Te dni je odpotovalo v Moskvo 40 angleških trgovcev; podobno stališče je zavzel tudi ameriški opolnomočenec Stassen.

Z državno pomočjo so v minulem letu zidali v Avstriji 6.380 stanovanj; višina tozadevnega posojila je znašala v tem letu 300 milijonov šilingov.

V Avstriji je 15.000 tobačnih trafik. Te trafike so prodale tekom decembra 1953 za 18 milijonov šil. več tobačnih izdelkov kakor v istem času 1952. Tako pospešuje podražitev prodajo!

Nemške letalce za novo nemško civilno letalstvo bodo šolali v Angliji.

Rusija je prodala Angliji 70.000 kilogramov zlata.

## POZDRAV

Jeruzalemska romarja, globaški gospod župnik Posch in šentjakobski g. kaplan Vinco Zaletel pošiljata iz Svete dežele vsem sotrudnikom in vsem bralcem „Našega tednika“ prav prisrčna voščila za novo Marijino leto in iskrene pozdrave. Pisano 27. dec. 1953, došlo 2. jan. 1954.

# V novo politično leto

## Po svetu . . .

Če že moramo govoriti o letih, bomo peč izpustili „tedne“, s katerimi bomo itak imeli dovolj opravka. Navsezadnje pa je o „starem in novem“ letu toliko lažje pisati, ker ni treba preveč brskati in luščiti.

**Politični pogled v leto 1954 daje čistejšo in za mir na svetu več obetajočo sliko kot lanski.**

Pa vzemimo zadnje vesti kot podlago za tako napoved:

V zadnjem članku te rubrike smo se pomudili ob splošnih odnošajih med Vzhodom in Zapadom kot dvema poloma, iz katerih izžarevajo vse ostrine konfliktov. Tukaj je nastopila v neki meri sprememba v toliko — vsaj videz tako govori — da gre danes manj za ideološke cilje (ki so se opirali na armade in atomsko orožje), n. pr. za boj med komunizmom in zapadno demokracijo, temveč za povsem navadno, običajno iz stoletij poznano nasprotstvo med velesilami. Če so se prej te drugače imenovali in so imena izgubile, je to zadeva zgodovine, kakor bo tudi zadeva zgodovine, kako bodo sedanje velesile obdržale ali izgubile svoje mesto v velikanski bitki za obstoj.

Komunistične stranke po zapadni Evropi pomenijo politično vedno manj in to je nedvomno našlo svoj izraz tudi v zadnji politični liniji Kremļa.

Če se spomnimo na konec Lavrentija Berija, šefa svetovno-komunističnega policijskega aparata in njegovih sotrudnikov, moramo vsaj ugotoviti, da se je v srcu te polovice sveta upogotovilo nekaj, kar sliči „cesarskemu rezu“. Če se je s tem rodilo miroljubnejše bolj „svesvetsko“ (ali kosmopolitsko dete) bo pokazala že bližnja bodočnost. — Na vsak način so bili njegovi obsodniki generali, ljudje, ki že po poklicu in naravi raje ukazujejo kot pa ubogajo. Mogoče je bil cilj kremeljskih mogočnikov — svetovna revolucija — pretavljen in zvođen ali celo opuščeni spriči velikega tudi iz „materialističnega“ vidika nasprotnika — Amerike. To bi bilo veliko olajšanje za vse narode izven „železnega zastora“. Revolucija bi se tako umaknila evoluciji . . . slednja je pa itak poznana stopnja razvoja človeštva. Po stalinovski teoriji bi tega ne smelo biti in bi bil to zločin nad proletarijatom. Ali je s Stalinom umrla tudi njegova teza, bomo videli.

**Konferenca med štirimi velesilami bo v Berlinu**

Že mesto teh razgovorov je velika prispodoba sedanjega političnega položaja. V prvi vrsti bo šlo za Nemčijo in če so Amerikanci pristali na sestanek v Berlinu, so hoteli s tem poudariti, da je Zapadna Nemčija del Zapada in če so Sovjeti na Berlin pristali, so hoteli s tem povedati, da naj bi Vzhodna Nemčija bila del njihovega Vzhoda. Preuranjene bi bile vsake napovedi o rezultatih berlinske konference, toda po vsej verjetnosti do združitve obeh Nemčij ne bodo privedli.

Prvotno bi se berlinska konferenca imela vršiti že 4. januarja, pa je sovjetska vlada predlagala preložitev na 25. januar 1954. Anglija in Francija sta takoj pristali, medtem ko je Amerika kasneje odgovorila.

Sovjetsko željo za preložitev si na zapadu splošno razlagajo kot pridobivanje na času, ker Sovjeti računajo, da bodo vsaj delnega zaveznika na konferenci imeli v Francozih. Do takrat pa bo francoska vlada, ki je preživela kaj kritične tedne, že spet na nogah. Kakšna bodo stremjenja velesil glede Nemčije, se dovolj jasno kaže po glasovih, ki prihajajo iz prestolnic. Nedavno je moskovsko uradno glasilo objavilo članek o tej konferenci in ostro nastopilo proti tajnim volitvam v vsej Nemčiji. Obenem je ostro napadlo zapadno-nemškega kanclerja Adenauerja, češ, da s svojo politiko pripravlja oborožitev Nemčije za masševalne vojne proti svojim premagovalcem v Evropi. List zahteva tudi prenehanje oboroževanja evropske obrambne zveze.

Iz vsega tega bi se moglo razumeti, da hočejo Sovjeti še vnaprej dve Nemčiji. V nekaterih točkah jim sliči francosko stališče, ki je proti oborožitvi Nemčije in proti zedinjenju obeh Nemčij.

Ameriško stališče skupne evropske varnostne armade z močno Nemčijo je seveda v jasnem nasprotstvu z gornjima. O Angležih je težko reči, kako se bodo zadržali. Na

splošno pa po svetu z zadovoljstvom ugotavljajo, da bo sploh prišlo do konference.

**Na Koreji so prenehali s prisilnim zaslješevanjem ujetnikov**

To so storili iz enostavnega razloga, ker je izpraševalni komisiji uspelo pregovoriti komaj 1—2% ujetnikov za repatrijacijo. Povrh so bili upori na dnevnem redu.

V preteklem letu smo torej končno doživeli, da je prenehala vojna na Koreji. Predsednik Juž. Koreje, Syngman Ri pa s polovičnim uspehom vojne proti komunistom ni zadovoljen in je pred Novim letom izjavil, da bo bil še „zadnja veliko bitko“, s katero namerava potolči komuniste v vzhodni Aziji.

**V Inkokini boljši izgledi za premirje**

Boji so že dolgo omejeni na krajevne akcije in je zlasti na komunistični strani bojevitost zelo popustila. Vodijo se celo pogajanja po ovinkih. Ho-či-Minh je Francozom celo vrnil nekaj ujetnikov. Podoba je, da je tukaj vmes posredovalna vloga Moskve, ki se skuša Francozem laskati, ker jih v Evropi potrebuje.

**Odnošaji med Jugoslavijo in Italijo spet normalni.**

Čet že dolgo ni več na mejah in zdaj so tudi trgovski in prometni odnošaji vzpostavljeni, kakršni so bili pred konfliktom. Italija je namreč takrat prepovedala uvoz nekaterih sirovin in izdelkov v Jugoslavijo. Zdaj so te uredbe preklicali. Časopisje obeh

držav piše spravljivejše in naglašja možnost sporazuma glede Trsta v direktnih razgovorih med obema državama.

Iz jugoslovanskih in ameriških virov pa je slišati, da bo Jugoslavija še vnaprej dobivala gospodarsko pomoč iz zapada.

## . . . in pri nas v Avstriji

V božični številki smo napisali pregled svetovnih političnih dogodkov minulega leta, danes pa hočemo iz naše domače politike napraviti kratek izvleček.

Ob začetku leta smo bili v najhujšem volilnem boju. Tudi 22. februar ni prinesel tiste politične odločitve v Avstriji, katero so vsi pričakovali. Značilno za nadaljnji notranjepolitični razvoj je vsekako ostalo preko vsega leta dejstvo, da je sicer socialistična stranka na volitvah pridobila na glasovih in poslancih, da pa je v avstrijskem gospodarstvu v bistvu držal le gospodarski načrt, katerega sta na volitvah zagovarjala Raab in Kamitz.

Avstrijsko gospodarstvo si je v minulem letu zelo opomoglo. S tem, da so dolarju in šilingu dali pravilno vrednostno razmerje, se je avstrijski izvoz močno dvignil, avstrijska trgovska bilanca je postala aktivna, to se pravi, da smo več izvažali kakor uvažali. K temu gospodarskemu napredku so prišli potem še izredni rezultati iz tujkega prometa. Tako je torej celotna slika gospodarskega življenja ob koncu leta pozitivna.

Minulo zimo in še pomladi so bili kmetje v hudih skrbih, kako spraviti živino in pitane prašiče v denar. Ni bilo cen in ni bilo

## Odslužil je

kovski, ki sta 40 ali celo 50 let zvesto služila komunistični stranki.

Kakor so obtožencem leta 1938 očitali, da so stali skozi desetletja v službi zapadnih agentov, tako so to napravili tudi sedaj pri Beriji. Obtožnica je trdila, da je bil Berija že od leta 1919 v zvezi z inozemskimi agenti. Temu Beriji, ki je bil po tej obtožnici največji sovražnik države, pa so dali še v zadnjih letih največja državna odlikovanja in so ga celo po Stalinovi smrti postavili za ministra notranje varnosti, ko je bil že preje šef tajne policije.

Malenkov, Molotov in Berija, to trozvezdje je prevzelo po Stalinovi smrti državno krmilo in par mesecev nato je bil šef policije že sam v arestu in par mesecev navrh je počila puška. Zanimivost pri vsem je tudi, da je sodil general. Tako je torej tokrat vojska igrala nad policijo zadnjo smrtno pesem, katero so tolikokrat generali sami občutili s policijske strani.

Pred dobrim letom so na podoben način sodili Slansky-ja v Pragi. Bila je vsebinsko ista obtožnica in bila ista obsodba in smrt.

## Dedek Mraz

Ves zapadni svet in deloma tudi države na vzhodu so praznovali Božič, čas rojstva Gospodovega, čas največje in najtesnejše povezanosti v družinski skupnosti.

Vse nam dostopne liste smo prelistali in v vseh našli vrsto člankov in poročil o tem vsebinsko globokem času. Le „Slovenski vestnik“ razen par plačanih božičnih voščil ni prinesel niti besede. Če pa je človek istočasno bral v ljubljanskem „Slovenskem poročevalcu“ vladni odlok, da je 25. december, torej dan — katerega praznuje ves svet za največji praznik v letu, delavnik, postane jasno tudi ozadje. Ta odlok je „Poročevalec“ objavil 22. decembra 1953. V isti številki imenovanega lista je bil tudi napovedan „Dedek Mraz“, ki je od 25. 12. do 30. 12. strašil po ljubljanskih ulicah in napovedoval „Novoletno jelko“. Dne 25. decembra pa piše „Poročevalec“, da je dedek Mraz obiskal tudi ljubljanske banke, da bi nabral kaj denarja za darila ob novoletni jelki.

Ne moremo si predstavljati, da bi taki ukrepi utrjevali narodovo skupnost, ker predobro vemo, da je slovenski narod v veliki večini globoko veren in mu 25. december ni delavnik, marveč največji praznik v letu.

Za 29. december pa dedek Mraz ni več dosegel Nove Gorice, marveč je poslal le rjavega medveda, ki je obdaroval otroke. Če „Slov. vestnik“ misli, da bo z napadi na Murijski in Tischler-ja zabrisal ta mučni vtis o črtanju Božiča iz slovenskega narodnega življenja, tako pa moramo že naglasiti, da Murijski in Tischler dobro vesta in tudi doživljata, kaj je Božič njima in družinam in veliki večini slovenskega naroda in vsega sveta, da pa se tega nočeta več zavedati

odjemalcev. Tudi v tem pogledu so se razmere spremenile. Svinje so zopet dobile ceno, ki na splošno odgovarja stroškom pitanja in tudi živina je našla odjemalce. Pri žitu pa kmet danes ne išče šilinga direktno, marveč še le posredno.

V notranji politiki so se razmere tudi v tem pogledu zboljšale, da se je zmanjšala s tem letom teža zasedbenih stroškov. Rusi, Angleži in Francozi so se po dolgih letih vendar odločili, da bodo vse stroške vojaške zasedbe nosili sami. Tudi število vojakov je bilo pri teh treh zasedbenih silah znižano. Čeprav parlament ni napravil pričakovanega sklepa, da z novim letom odpade zasedbeni davek, je vendar eno gotovo, da bo denar porabljen doma, to se pravi, da bodo s tem denarjem nove možnosti gradnje, kar bo zopet dalo delavcem dela in kruha. Saj vemo, kako je brezposelnost letos še v pozni pomladi grozila celotnemu avstrijskemu gospodarstvu. Tudi sedaj ob novem letu je število brezposelnih zopet prekoračilo dvestotisoč. Vendar smemo računati, da bo to število zgodaj pomladi začelo padati.

V zvezni vladi je jeseni prišlo do izmenjave zunanje ministra. Dr. Karl Gruber je od leta 1945 vodil avstrijsko zunanje ministrstvo. Njegova politična linija je vodila na zapad in včasih celo bolj poudarjeno, kakor bi si je to mogla dovoliti Avstrija, ki je pač tudi še danes po štirih velesilah zasedena. Ko je kanclerju Raabu uspelo, da je izbil na osebno posredovanje od Rusov nekaj olajšav glede zasedbe, ki je padla meja na Semering-u, ko so bili črtani stroški ruske zasedbe itd., tedaj je bilo že vidno, da Raab ne bo več dovolil, da vodi Gruber zunanjo politiko na svojo pest. Kake so bile zunanje okoliščine Gruberjevega odstopa, samo na sebi ni zanimivo, zanimivo je bolj dejstvo, da je zunanja politika praktično prešla močno v roke kanclerja Raab-a in bo zunanji minister Figl nosil sicer naslov, delal pa po navodilih Raab-a.

Pri nas na Koroškem je bilo tekom leta politično ozračje precej mirno. Periodična gonja proti dvojezični šoli pa je itak vsake kvatre na dnevnem redu. Sedaj je izdelan nov osnutek, ki je romal na Dunaj, da ga tam študirajo razni ministri. Na Koroškem pa se bo po napovedi „Kärntner Landes-Zeitung“ pričela diskusija o tem vprašanju.

Za novo leto pa vsi upamo, da se tudi letos, kakor lani, uresničijo prorokovanja, da bo tudi svetovna politična napetost ponehala in da vojne ne bo.

## LETALA IN VOJNA

Koliko gorja je deževalo tekom zadnje vojne iz letal. Bombe vseh vrst so padale na zemljo in uničevale to, kar so rodovi tekom dolgih stoletij z žuljevimi rokami ustvarjali. Za bodočnost pa napovedujejo strokovnjaki še hujša razdejanja iz zraka. Izgleda skoraj tako, kakor bi človeštvo že z rojstvom prineslo to šibo v roki in jo sedaj vihti po mili volji. V resnici pa le ni tako. Komaj pred petdesetimi leti se je prvič posrečilo bratoma Wright, da se dvignita v zrak z motornim letalom lastne konstrukcije. Bilo je to 17. decembra 1903. Ta dva moža sta brez dvoma pionirja v letalstvu z motornimi letali. Ona dva nista imela prednikov, da bi se pri njih učila, bila sta v polnem pomenu besede samouka.

Kako smo gledali, ko so se med prvo svetovno vojno pojavila nad koroško deželo prva izvidniška letala zaveznikov. Komaj trideset let pozneje pa so bučala nad Koroško krdela takih letal in po koroških mestih zapustila huda razdejanja.

Tehnika, ki nudi človeštvu tako neizmerne možnosti, da si olajša svoje vsakdanje življenje, postane po istem človeštvu zlorabljenah lahko usodna za obstoj vsega človeštva.

## TRGOVINA MED ZAPADOM IN VZHODOM

Ameriški opolnomočenec za načrte z inozemstvom g. Stassen se je dne 29. decembra izjavil za trgovanje z Vzhodom, ki pa naj bo omejeno na material, ki v vojnem pogledu ni važen.

Stassen je zastopal mnenje, da bi taka trgovina pospeševala mir na svetu, medtem ko bi popolna prekinitve vseh trgovskih stikov med Ameriko in Sovjeti ogrožala mir.

Sicer trdi Stassen, da Amerika v gospodarskem pogledu od take trgovine ni odvisna, kar pa ne velja za Anglijo in tudi druge države, ki so v svojem gospodarstvu močno navežane na trgovino z Vzhodom.

Nadalje je Stassen v svojem govoru radiu napovedal, da bo Amerika gospodarsko pomoč v prihodnjem letu skrčala in deloma ustavila.

## Občina najmanjša upravna celica

V zadnjih dveh številkah našega lista smo govorili o neposrednih in posrednih nalogah občin, to se pravi, da imajo in vršijo občine dvojno nalogo, prvič svojo lastno v okviru državnih in deželnih zakonov in drugič nalogo, katero jim je poverila dežela v svojem lastnem in deloma v imenu države.

Tako je treba naglasiti, da prepoved prehodov izreka okrajno glavarstvo.

Izredno važno je mnenje občine in njen glas pri podeljevanju obrtnih dovoljenj, n. pr. dovoljenje gostilne. V takih slučajih ima občina tudi možnost priziva na deželno vlado.

Vsako četrletje se mora vršiti seja občinskega odbora, katero skliče župan vsaj osem dni poprej. V nujnih slučajih je možen tudi krajši rok za sklicanje sej občinskega odbora.

Za sklepčnost občinskega odbora je potrebna navzočnost vsaj dveh tretjin vseh občinskih odbornikov. Da postane sklep občinskega sveta pravnomočen, je potrebna večina navzočih odbornikov. Pač pa je treba povedati, da morajo vsi občinski odborniki glasovati, da se ne smejo glasovanja vzdržati. To glasovanje je lahko javno ali pa tajno po listkih. Pri enakem številu glasov odloča župan. O zadevah, ki zadevajo osebno g. župana ali kakega odbornika, od-

loča občinski odbor v odsotnosti dotičnih oseb. Sklepi občinskega odbora se tekom enega leta tudi lahko razveljavijo, to pa samo ob navzočnosti treh četrtin vseh občinskih odbornikov in to z navadno večino navzočih.

Občinskih sej se lahko udeleži vsak občan, seve samo kot poslušalec, ker so pač seje občinskega odbora javne. Posebno velja ta javnost še za posvetovanja občinskega odbora o občinskem proračunu. Istotako ima vsak občan pravico vpogleda v zapisnik občinskih sej. Ravno teh možnosti se občani vse premalo poslužujejo.

Občine odločajo tudi o davkih. Tako ima občina pravico pobiranja sledečih davkov: Zemljiški davek, obrtni davek, davek za zabave, davek na pijače (samo ne na pivo in mleko), davek na pse in končno davek na plače (Lohnsummensteuer).

Veliko važnost igra pri vsem tem zemljiški davek, ki mora kot občinska doklada dosegati 400 odstot., ker v nasprotnem slučaju ni pričakovati pomoči s strani deželnihih financ.

Davek na pijače igra tudi po občinah veliko vlogo. Tu pa moramo na žalost ugotoviti, da so ravno ti davki tudi po naših krajih zelo donosni, to se pravi, da se prav mnogo alkoholnih pijač tudi v naših krajih konzumira.

## Bogoslovci zopet v Celovcu

Za božične praznike so v celovski stolnici bogoslovci krške škofije zopet poživili vse bogoslužje. Petnajst let je bogoslovje živelo v izgnanstvu. Najprej so našli krški bogoslovci zavetišče v št. Juriju ob jezeru in nato v Krki sami.

Vsaka škofija potrebuje duhovnikov. Duhovnike posvečuje škof, škofo nadškof. Papeža pa ne posvečujejo v izrednem obredu, ker je istočasno škof v Rimu. Kogar so kardinali volili za škofa v Rimu, tisti je papež in poglavar katoliške Cerkve.

Prve škofo — apostole — si je Zveličar izbral sam in ni zahteval nobenih študij, pač pa jim je poslal Svetega Duha, ki jih je učil in na vse spominjal, kar jim je kdaj povedal Zveličar. Ko se je Cerkev bliskovito širila, je bilo treba tudi več duhovnikov. Najprej so si apostoli sami in potem tudi Cerkev izbrali izkušene moše, ki so se odlikovali po svojem uglednem življenju. Kmalu pa je morala Cerkev spoznati, da stari človek za ta poklic ni preveč sposoben, da je treba mladih moči. Te mlade moči pa je treba v vsakem pogledu izobraziti.

Prvi čas so duhovnike izobraževali v samostanih. Ko pa so nastale javne šole, so videli in spoznali, da skromna šola malega samostana ne zadostuje in da je treba du-

hovnikom dati temeljite verske in svetne izobrazbe. Predvsem se je v dobi reformacije pokazalo, da duhovščina ni bila zadosti izobražena, da brani verske resnice.

Celovška bogoslovna praznuje ob koncu letošnjega šolskega leta štiristoletnico svoje obstoja. Je to ena najstarejših bogoslovnica v Evropi. Bogoslovje je bilo vedno na sedežu škofa samega. Koroška bogoslovna je bila torej v Krki, dokler je tam bival škof, to je do cesarice Marije Terezije. Z škofijo se je bogoslovje preselilo v Celovec. Starejša duhovščina naše škofije se je izobraževala v bogoslovju, kjer je sedaj slovenska cerkev za Celovec (Priesterhausgasse). V tej cerkvi je še govoril in poučeval naš svetniški Slomšek kot duhovni voditelj slovenskih bogoslovcev.

Poslopje, ki je odgovarjalo potrebam leta 1800, ni več zadostovalo leta 1900. Avstrijska vlada je podpirala z državnim denarjem stanovanjske zgradbe. Škof Adam je imel srečno misel in dejal, da je tudi bogoslovje neke vrste stanovanjska zgradba in tako dobil za novo bogoslovje v Trbiški cesti v Celovcu državno podporo. Ta državna podpora je zadostovala za glavno zidovje, škofijska zbirka je dodala podstrešne sobe in potrebno pohištvo. Nacističen režim

je zaplenil novo hišo in koncem svetovne vojne so se v hišo vselili Angleži in tam nastanili svoj glavni štab.

Tako torej Koroška tudi po končani vojni ni prišla do svojega bogoslovja. Škofija je bila prisiljena, da vrne bogoslovje v kraj, kjer je bilo pred štiristo leti ustanovljeno. Lep kraj in prostori v samostanu so odgovarjali potrebam šole. Težave so nastale s tem, da so morali profesorji iz Celovca v Krko in da so bili bogoslovci sami daleč od svojega škofa. Petnajst let ni bilo v celovski stolnici slovesne maše, pri kateri bi stregli bogoslovci sami.

Pojavili so se načrti, da se bogoslovje krške škofije preseli nazaj v Celovec. Ti načrti so postali izvedljivi, ko je škofija kupila za malo semenišče samostan na Plešivcu in tako našla za gimnazijce nov dom. V celovškem Marijanišču pa so pričeli pomladi 1953 preurejevati prostore. Pritličje in prvo nadstropje imata zasedeno še danes realna gimnazija in realka, preostalo je le drugo nadstropje in klet. V drugem nadstropju so znižali višino za pol drug meter in tako dobili s podstrešjem vred tretje nadstropje. Hodnik, ki je bil svojčas ob zapadni strani, so dali v sredo in tako so na obeh straneh nastale celice za dijake bogoslovce.

Ob vseh svetih so se odprla vrata celov-

## Iz pliberške okolice na sveti dan

Ko naše lepe pliberške okolice še ni tako obvladal materializem, ko še nismo bili tako „napredni“ in „moderni“, smo se tudi bolj po „starem“ zabavali. Bolj priprosto in tudi bolj pristrčno. Bila je predvsem naša pesem, ki je vsakogar razveselila. Fantje na vasi so s svojo pesmijo zvalili mlado in staro, da prisluhne. Za nobeno drugo zabavo na svetu ne bi dal teh svečanih trenutkov.

Pa kako bi bilo tudi drugače mogoče. Pesem ima svojo moč. Bog sam ni našel primernejšega in lepšega oznanila, kakor da je poslal trumo angelov na betlehemske poljane, da so s pesmijo oznanili največjo blagovest „Rojen vam je, ki ste Ga pričakovali.“ V tisti sveti noči so božji poslanci posvetili pesem in petje.

Naša doba, o kateri pravijo, da je napredna, je izrinila ta naš zaklad iz naših vasi. Materialisti iz Holiwooda in drugih enakih družb nam dajejo v zameno razne naslade. Požiramo jih dan za dnem, razni šundromani so na naših mizah in za drag denar ne moremo kupiti niti košček one lepote in onega veselja, katerega nam nudi pesem iz fantovskih in dekliskih grl.

Obstojalo je nekoč pri nas razgibano slovensko katoliško izobraževalno društvo. V njegovem okrilju je bilo živahno življenje. Kako smo prepevali. „Gremo na igro“ smo dejali in po igri se je razlegala pesem. „Napredni in moderni“ čas pa je uspaval to društveno življenje in tudi tovariši iz Celovca ne morejo prebuditi spečega otroka.

škega bogoslovja v Marijanišču. Dne 8. decembra je okoli 50 bogoslovcev sodelovalo v celovski stolnici pri slavnostnem pričetku Marijanskega leta. Tako je torej bogoslovje krške škofije zopet v glavnem mestu dežele in na sedežu krškega škofa. Mladi bogoslovci so tekom poletnih mesecev s krampom in lopato pomagali pri gradnji novega doma. Oni so sedaj zopet v središču dežele, kjer bodo tudi močnejše čutili utripanje celotnega življenja. Vemo, da je izgradnja Marijanišča v potrebe in zahteve bogoslovja zahtevala nad 2 milijona šilingov, vendar smo mnenja, da se je ta izdatek res izplačal, ker je bogoslovje od minule jeseni zopet v središču naše dežele.

Vodstvo bogoslovja je prevzel bivši stolni župnik dr. Illwitzer. Prepričani smo, da bo njegova spretna roka uredila dom mladim bogoslovcem tako, da bodo res doma. Tukaj v Celovcu bo možen pouk tudi slovenskega jezika, kar je bilo v Krki zelo težavno. Veselimo se, da kaže novi regens bogoslovja zato posebno razumevanje.

Bogoslovcem samim pa želimo iz vsega srca, da bi se v novem domu dobro počutili in da bi praznovali štiristoletnico krškega bogoslovja z izrednimi študijskimi uspehi.

V. P.

Pa pravijo, da dobre stvari do cela ni mogoče uničiti. Kje so torej naši pevski talenti. Še imamo idealnih fantov in deklet. Lepo število, morda še nikdar toliko ni bilo zbranih okoli svojega strogega pevovodje, gospoda prof. Miheliča. In ravno ob letošnji polnočnici smo videli in slišali kake talente imamo v svojih pevcih. Pristrčna hvala gospodu profesorju in pevcem za veliko božično veselje, katero so nam pripravili. Bilo je dovršeno lepo, bilo je božično. Dobro vemo, da kaj takega ne pade z neba, marveč je treba mnogo truda na strani pevovodje in tudi na strani pevcev. Prosimo, da bi tudi naprej vršili eni in drugi to poslanstvo, ki blaži srce in dviga duh v nebeske višave.

Eno prošnjo bi še radi dodali. Ali ne bi bilo mogoče da bi cerkveni pevci priredili koncert naših lepih narodnih pesmi. Tako radi bi čuli to našo lepo melodijo. Tudi nobeden pameten človek tega ne bi zameril, če bi tudi kako okroglo udaril. Mnenja smo namreč, da tudi cerkveni pevci ne spadata samo v cerkev, marveč povsod tja, kjer je mogoče s pesmijo združevati in dvigati.

Kmet

PREPROGE  
POHIŠTVENO BLAGO  
ZAVESE  
**PRAUSE**  
Celovec, Bahnhofstr. 8, Fleischmarkt 9

J. S. Baar — Al. Nemeč:

## ZEMLJA IN LJUDJE

Roman

(50. nadaljevanje)

Ravnatelj osuplo pogleda na kneza. — Ni zadovoljen z njim, ne razume ga, ne ve, kaj knez misli in sodi. — Zato ne ve, kako naj govori in tako rajši molči.

„Poznaš Jana Cimburo? Pripoveduj, kar veš o njem!“ ukaže znova knez. Ravnatelj je mislil, da je svetli gospod na Cimburo že pozabil, medtem pa — čudno, se mu je tako zasadi v misli kakor žebelj v desko, še vedno se z njim peča in težko je presoditi ali z ugodjem ali zoprnostjo. Ravnatelj je nerodno, ker ne ve, kako naj svoje besede porbarva. Pa ni časa za dolgo razmišljanje. Pozna kneza in ve, da mora kratko in takoj odgovoriti — po vojaško.

„Kako ne bi poznal Cimbure,“ govori z navidezno dobrohotnostjo, „po vsem okraju govorijo o njem. — Vsak otrok zna povesti o njegovi moči.“

„Povej tudi meni kakšno!“

Gospoké muhe, se je jezil uradnik na kneza. On, ravnatelj veleposestva, se mora ponižati do Cimbure, v spominu mora loviti, kar mu je v njem ostalo o njegovih dejanjih. Kravji hlapec ali pastir na katerem koli knezovem posestvu bi laže ustregel gospodu in bi mu bolj pristajalo — on, ravnatelj, bi si pa želel razlagati knezu o izboljševanju in razmejivju zemljišč, o strojnem oranju, o bernskem in simentalnem govedu, jorkširskih prašičih, o ovc merinovki, toda izogniti se ni mogoče. Govoriti mora o Cimburi.

„Tega kmeta poznam predvsem s konjskih sejmov, je ljubitelj in poznavalec konj,

slavni Marengo — ki je bil raz njega sestreljen pri Strežeticah svetli knez Vindišgrec, ta je bil iz njegovega hleva.“

„Hm, čudno — in naprej,“ je rekel knez in znova prevaral ravnatelja.

Oprijel se bo konj in pozabil bo na Cimburo, je naravno sodil ravnatelj, ki je poznal knezovo ljubezen do konj — in povem mu, koliko in kakšnih kobil imamo, katere žrebcu pustimo in koliko kosov žrebet je v našem hleyu.

„Omenil si njegovo silo,“ ga je spobudil knez.

„Da, splošno mu pravijo ‚silni Cimbura‘. Nekakšen pravljiten žar ga obdaja kakor Samsona ali Herakla ali kakor Obre v povestih. Ni vsemu verjeti. Ljudje radi pretiravajo in povečujejo.“

„Povej na primer, kaj je storil,“ ga je nepotrpežljivo prekinil knez.

„Mnogo ne vem, kakšen kaščar na dvoru, ki ima več stika s preprostimi ljudmi, bi svetlosti glede tega laže ustregel. Toda spominjam se, kako mi je oskrbnik pri konfereci poročal, ko nam je pogorel dvor. Kmetje so od daleč pritekli in prihajali gasiti. Dvoletna telica se ni pustila odvesti iz hleva, trije hlapci so jo spravljali ven — strop je že pregoreval — tedaj pa je priskočil Cimbura, pograbil telico kakor jagnje in jo skozi dim prinesel na dvorišče.“

„To je nespametno, zaradi telice v nevarnost postaviti življenje,“ je pripomnil knez, toda oči so se mu svetile v živem zanimanju. Sedel je ob obrnil k ravnatelju.

„Tudi on je rekel,“ je pripovedoval dalje ravnatelj, „da se ni lotil tega reševanja zaradi telice, ampak zaradi treh hlapcev, katerih življenje je bilo v nevarnosti — in res, komaj so prišli ven, je strop pregorel in se zrušil.“

„Dalje — dalje,“ je knez gorel od radovednosti.

„V Pisku smo ob sejmu sedeli v gostilni v kazini — ko je v kmečki sobi nastal krik in prepir. Kupci in mešetarji so ogoljufali nekega kmeta iz Putime. Kmetje pa se niso dali. Skočili smo pokonci in radovedno gledali pri vratih. V največjem trušču je zadonel glas kakor grom, hkrati pa udarec, kot bi s topom ustrelil. Cimbura je zavpil: ‚Tihol!‘, z roko je udaril ob hrastovo mizo, čof — in v tem hipu je ogel pri mizi odletel, kot bi ga odsekal. Deska je bila pet centimetrov debela — on pa jo je z enim silnim udarcem odbil. V gostilni je po tem udarcu postalo tiho kot v cerkvi.“

„Dalje! Dalje!“ si želi knez. Ravnatelj pa se je že posvetilo, da je Cimbura knezu všeč, in zato slika Cimburo z lepšimi barvami.

„Cimbura ne pozna strahu, kjer gre za pomoč. Mirno se pokriža in s čudovito hladnokrvnostjo dela prava čuda. Sam ne išče nevarnosti, če more, se ji izogne, če pa vidi, da ni izhoda, se ji pogumno postavi v bran. Nikakor ga ni mogoče pripraviti do tega, da bi se postavil s svojo silo ali za prazen nič kazal junaška dela. Ko je nekoč v Pisku ob sejmu glumač razkazoval svojo moč in obljubil desetak vsakemu, ki bi za njim dvignil in postavil pokonci z eno roko dolg železen drog, so vsi gledalci iz vasi kričali: ‚Ko bi Cimbura bil tu — Cimbura bi to naredil kot nič!‘ Pa že so se oglasili drugi: ‚Tu je Cimbura, tu stoji!‘ toda na noben način, ne s prošnjo, ne s posmehom, ga niso mogli pripraviti do tega, da bi to poskusil. Ostal je na svojem mestu, ostal kakor pribit in skromno dejal: ‚Ne stavlajte, zgubili bi, prav gotovo droga ne bi dvignili!‘ — Toda ko pridejo k njemu tesarji s prošnjo: ‚Cim-

bura, grušt bomo dvigali, ali nam ne bi hotel pomagati? — ‚Kako ne bi, z veseljem pomorem, kolikor morem,‘ odgovori Cimbura in podaja tesarjem v višino tramove in špirovce, kot da so vžigalice.“ — Medtem je kočija nehala teči, kolesa so se vgrezala v sipki pesek in obstala na lesenem kockastem tlačku pod obokomo v grajski veži.

„Vabim te na obed,“ se je knez poslovil od ravnatelja.

„Nima še dovolj Cimbure, še pri obedu bi ga rad,“ je pomislil ravnatelj in si dal hitro poklicati grajsko vseznalko, staro kaščarico, ki je oskrbovala perutnino.

„To je miren in vljuden človek,“ ga je hvalil iz vse duše. „Z njim bi se dalo govoriti in stvar kako urediti. Mirno te poslušaj, ne razburjaj ga ne ugovori ne odpor — več je vreden kakor vsi drugi skupaj,“ je končno zamahnil z roko. Taka je bila njegova zadnja sodba o knezu. Ko pa se je bližal Putimi, je pozabil na kneza, na shod in šolo in na vso zoprnost. Smeh je pozlatil njegovo lice. Videl je, da mu naproti tečejo njegovi otroci. Kakor vsak oče je tudi Cimbura nosil otrokom z romanja, s sejma, s potovanja, z mesta in vasi in vsake poti sladko strdenje. Toda on nikoli ni kupoval sladkornega ali medenega pajaca ali konja, ampak najčehše sadje. Danes jim je nesel venec smokev, lepih, sladkih smokev. Od daleč je gledal otroke. Prvi teče kot čilo žrebe Martinek, kakor ljubko jagnje drobencija za njim od kapelice na griček Marijana, Vašek pa zaostaja, ne more za njima. „Ni zdrav, kakor bi moral biti,“ opazuje Cimbura in skrbno oko počiva z nenavadno nežnostjo na zastajajočem fantku. Šibkejši je in manjši, bolj suh in bled kakor brat in Cimburi se pri tem opazovanju od bolečine krči srce.

## CELOVEC

Vsako nedeljo in praznik je v stari bogoslovni cerkvi v Priesterhausgasse nedeljska služba božja ob pol 9. uri.

## CELOVEC

(V Celovcu grozi smrt!)

Število prometnih nesreč na celovških ulicah raste iz leta v leto. Leta 1952 so našli v Celovcu 808 takih nesreč, leta 1953 jih je bilo do Božiča že 913. Te nesreče so zahtevale devet smrtnih žrtev. Težko ranjenih je bilo 165 oseb, lažje ranjenih pa 390 oseb. Na teh nesrečah je bilo prizadetih 76 pešcev, 24 voznikov, 175 kolesarjev, 88 motornih koles, 673 avtomobilov, 39 omnibusov, 32 cestnih železnic ter en vlak. Razume se, da je posameznikom prizadeta škoda velika, dostikrat nepopravljiva.

Zanimivo pri vsem tem pa je, da število nesreč ni v poletnih mesecih največje, kakor bi bilo pričakovati, ker je v tistem času največ tujih vozil na cesti. Domači avtomobilisti so manj disciplinirani kakor tujci. Dostikrat tudi vozila niso v redu. Radi tega je potrebno, da prometna policija zopet in zopet ustavlja vozila na cestah in jih kontrolira.

## CELOVEC—SMIHEL

Novega zemljana smo dobili. V soboto, dne 19. decembra 1953, so v celovške matične knjige zapisali Adolf Picej. Ivanki in Dolfeju prirčno častitamo k prvorojenčku in želimo, da bi njima bil v veselje in ponos.

## SOCIALNO RAVNA, KDOR HITRO POMAGA

Pred kratkim smo morali poročati o nenadni smrti drvarja Feliksa Hauer-ja iz Prebla, ki se je ponesrečil z Jeepom. S tem, da je ponesrečenec pred meseci sklenil pri Assicurazioni Generali zaščitno pogodbo, je zavod izplačal materi ponesrečenca dvojno vsoto v znesku šil. 12.000 in je to bila za mater ob izgubi sina vsaj mala tolažba. To je takojšnja pomoč, katero nudi služba ljudskega zavarovanja Generali — Vorsorge svojim članom.

## SLOVENSKA VADNICA

V založbi Družbe sv. Mohorja v Celovcu je izšla druga izdaja Slovenske vadnice. Knjiga je odobrena od ministrstva za prosveto na Dunaju za srednje, glavne in sorodne šole. Knjigo naročite pri Družbi sv. Mohorja v Celovcu, Viktringer Ring 26 za 16.— šil. komad.

## MLADI ROD

Izšla je 5/6 številka Mladega roda. Na naslovni strani prinaša tokrat Pernhartov „Stari grad“. Pernhartu je posvečen tudi kratek življenjepiš. Mladi rod je tokrat obiskal drvarje in sodarje in pelje mladino tudi v tiskarno, kjer ji na kratko objasni postanek knjige. Z Martinom Krpanom gremo nad Brdavska na Dunaj. Elektra in elektrika sta v kratkem spisu predloženi. Celotna številka je izredno pestra po vsej vsebini in tudi po slikah. Otroci bodo imeli z njo mnogo veselja in učitelju bo velika pomoč pri pouku.

## KRČANJE

Dolgo časa se nismo več oglašili. Kljub temu pa nismo spali, marveč pridno delali. O tem delu in o dogodkih pa vam hočemo sedaj poročati. Pred tremi leti si nismo mislili, da bodo na Krčanje v doglednem času vozili avtomobili. Zravnali so nam pot, ki nas veže preko Tamrl-na skozi brdo z ameriškim „Caterpillar-jem“. Sedaj imamo široko pot, po kateri nam pripelje vsak tovrstni voz gradbeni material in vse drugo, kar potrebujemo pri popravilju naših domov. Na ta način je bilo mogoče graditi novo šolo, ki je sedaj tako daleč, da v njej že poučujejo. Šola je prostorno poslopje, na razglednem kraju.

Tudi naši kmetje pridno zidajo sedaj, ko dovažajo gradbeni material z avtomobilom.. P. d. Rojak si je postavil nov hlev in skedenj. Seveda tudi pd. Uknaš ni hotel zaostajati in tako ima tudi on nov hlev in nov skedenj.

Na Spodnjih Krčanjah imajo tudi svojo elektriko, s katero oskrbujejo deset kmetij, kar nam je vsem v veliko pomoč, ko predvsem gorjanskim kmetom tako zelo primanjkuje delovnih moči. Za vigred so nam objavili celo telefonsko zvezo z Grebinjem in preko Grebinja z vsem svetom. Drogove za telefon že pripravljamo.

Po petnajstih letih službovanja nas je zapustil g. župnik Fritzer. Na ponovno proš-



## Pri nas na Koroškem

njo na škofijstvu smo dobili novega gospoda v č. g. prov. Mihaelu Laura. Veseli nas, da se novi gospod v naši sredi kar domačega počuti in prepričani smo, da si bo gospod v tej nebeški višavi tudi utrdil svoje zdravje.

Povdariti hočemo, da smo tudi zelo zadovoljni s svojimi učitelji, ki vršijo v šoli vzorno svoje delo in tudi s svojim vzornim življenjem dajejo mladini dober vzgled. Tako smemo upati, da bo mladi naraščaj dobil novo zanimanje za kulturno delo in življenje v šoli in da bo vsaj deloma popravljeno to, kar je zagrešila preteklost. Večina naše odrasle mladine niti ne zna brati in pisati v svojem maternem jeziku, da bi se mogla naprej izobraževati, kar postaja sedaj tudi iz gospodarskega vidika tako izredno potrebno.

Pri tej priliki tudi ne smemo pozabiti na Kranjskega Janeza in mu sporočamo, da se je Kočmarjeva Micka njegove fotostlike prav zelo razveselila. Pač pa so ji morali povedati drugi, čigavo sliko je dobila iz Amerike. Vesela pa je bila najbolj radi tega, ker je sedaj brez skrbi, da se v njega ne more zagledati prav nobena mevža. S tem bodo pomirjene tudi tiste tri Korošice na Angleškem. Kar težko čakamo, kdaj bo prišel s svojim avtom po Micko prav h Krčmarju. Tista „grča“ z mostom je tudi že pripravljena. Tudi naši fantje ga težko čakajo, radi bi spet enkrat zapeli prav iz srca, kar jih je on naučil.

Kakor vidite, smo v gospodarskem oziru res napredovali in upamo, da bo mladina tudi v kulturnem pogledu storila korak naprej.

(Opom. uredn. Prav lepa hvala za dopis. Vaša slovenščina je vzorna, tako da korektor nima opravka. Prosim Vas, da se večkrat oglasite v našem listu.)

## PRIBLAVAS

V sredo, dne 16. decembra 1953, je zatisnil Mičejev oče, Jožef Mischitz, za vedno svoje oči. Bil je šele 57 let. Po dvakratni operaciji ni bilo več pomoči proti raku. V petek navrh se je pomikala nepregledna množica ljudi proti doblavaškemu pokopališču. Pogrebne obrede so opravili mil. g. prošt in častni kanonik Aleš Zechner, ki so rajnemu govorili v cerkvi in na grobu. Mičejev oče je bil tihega in mirnega značaja, dober sosed in umen gospodar.

Na svojem adventnem potovanju je Marija obiskala svojega sina na mrtvaškem odru. Gotovo mu je izprosila milosti za nebeško potovanje. Rajnemu Mičejevemu očetu kličemo: Bog Vam bodi plačnik!

Zaostalim pa naše prirčno sožalje.

## PRIBLAVAS

Tekom zadnjih let se je posebno v Podjuni udomačilo Marijino potovanje v adventu iz hiše v hišo. Tudi pri nas smo imeli v minulem adventu to pobožnost. Prvotno so se slišali glasovi za in proti. Letos, v Marijanskem letu smo pričeli z Marijinem potovanjem že 6. dec. in tako obiskali vse

Zdravo in blagoslovljeno novo leto voščim vsem dobrotnikom afriških misijonov sv. Klaverja.

TONEJ SCHÜTTELKOPF

hiše v veri in upanju, da bomo v tem letu deležni posebnega blagoslova in priprošnje Matere božje. Vsak večer je bila udeležba pri pobožnosti izredno lepa in tako smo ob molitvi s prižganimi svečami romali iz hiše v hišo.

Končno pa želimo tudi vsem bralcem „Našega tednika“ blagoslovljene božične praznike in srečno novo leto. (Op. ured. Radi pomanjkanja prostora v zadnji številki dopisa nismo mogli objaviti.)

## ŠT. VID

Na tretjo adventno nedeljo popoldne smo ob veliki udeležbi pokopali Jernejevo Nanco. Rajna je bila dolga leta cerkvena pevka. V torek navrh pa smo spremili na pokopališče najstarejšega farana Bačkovega očeta v Rikarje vasi, ki so dočakali 93. leto svoje starosti. Moški zbor je pel na obeh pogrebi in domači dušni pastir se je od rajnih poslovil.

Zaostalim izražamo prirčno sožalje.

Lepo jesensko vreme pa je tudi pri nas pomagalo, da smo popravili poti po fari in občini.

## BRNCA

Že dolgo se nismo oglašili. Danes pa hočemo izraziti svoje mnenje in svoja čustva k dogodkom minulega leta, ker ti dogodki pač tudi nas interesirajo.

Začeti hočemo pri „Krvavi meji“. Lahko mirno rečemo, da nemška ošabnost se ni ponehala. Nacistična gospoda je zelo hitro pozabila, kako jo je Bog kaznoval, ko so svoj čas kričali: „Wiedervereinigung“. Sedaj imajo pa priliko, da „to“ upravičeno kričijo. Mnogi so krstili štajerski Gradec v „Stadt der Volkserhebung“ in tako vstajo ljudstva smo doživeli 17. junija v Vzhodni Nemčiji. Menda se je naloga „Ostmarke“ preselila iz Avstrije v Vzhodno Nemčijo. Je že tako na svetu, ljudje obračajo, Bog pa obrne.

Radi Trsta pa menimo, da bi bilo za Italijane bolj koristno tudi v gospodarskem pogledu, če bi kričali „Eviva Tripoli“. Za Trst pa že tablice na avtomobilih nosijo napis TS (teritorij slovanski).

Radi šole in slovenskega pouka na osnovnih šolah pa hočemo povedati svoje začudenje na zadržanjem „burgarjev“ v Velikovu in Železni Kapli, ki vidijo v par slovenskih tedenskih urah ogroženo nemštvo vsega kontinenta.

O domačih dogodkih minulega leta bomo poročali prihodnjic, ko bo tudi gospod župnik raz prižnico povedal, koliko zaroda smo priredili v letu 1953.

(Opom. uredn. Brnčanom pa zelo priporočamo, da bi tudi oni stali čuječi na straži za svojo dvojezično šolo, katero so v novem osnutku črtali. Če pade dvojezična šola, ne bo izginil samo pouk slovenščine, marveč tudi posebna doklada za tamošnje učitelje, katero sedaj dobivajo. Torej oboji, starši in učitelji naj so pozorni.)

## STEBEN V PODJUNI

Na dan sv. Štefana smo obhajali pri nas „malo žeganje“, pravo žeganje imamo že meseca avgusta. Ker je sv. Štefan naš farni patron, ga vsako leto slovesno in dostojno počastimo.

Po stari navadi pridejo na ta dan vsi konjereji iz vse okolice v Šteben, da položijo svoje darove za uspešno rejo svojih konj na oltar, kajti sv. Štefan je patron za konje. To je stara šega, ki med dobrimi Podjunčani še vedno živi. Na ta dan je na-

## Kuharski tečaj v Večni vasi

Od 17. novembra do 22. decembra 1953 se je vršil v Večni vasi kuharski tečaj Kmečke gospodarske zveze. Jenšačeva družina je dala prostore na razpolago in tako je imelo zopet dvanaest deklet priliko, da se šola v vseh kuharskih umetnostih. Tečaj je vodila gospodična Hanca Galob.

Na kvartno nedeljo pred Božičem pa smo imeli priliko pri Šoštarju v Globasnici videti razstavo in tudi zaključno kulturno prireditev.

Za razstavo moramo kar pohvaliti tečajnice, ker je bilo vse okusno pripravljeno in za oko ter želodec prikrojeno.

Kulturna prireditev je žarela že Božič. Božična igra in razni kratki prizori, pesem in deklamacija, vse to je ustvarjalo pravo božično razpoloženje. Prireditev samo je otvoril g. Štefan Koren in v pozdrav je zapel mladi moški zbor iz Večne vasi. Sledile so pesmi mešanega zbora istotako iz Večne vasi. Oba zbora sta komaj mesec dni stara in sta tokrat nastopila prvič na odru pod spretnim vodstvom šmihelskega pevovodje g. Mihe Sadjaka. Kar pohvaliti jih moramo, ker obetata oba zbora dobrih in lepih uspehov. Da so tudi tečajnice gojile pesem, pa se razume in to so nam pokazale tudi pri prireditvi.

Ker spada Večna vas v šmihelsko faro, čeprav je politično upravno del globaške občine, so se seve tudi šmihelčani v večjem številu udeležili zaključne prireditve in gospod župnik Picej je izrekel posebno zahvalo gostoljubni Jenšačevi družini, ki je dala tečaju stredo in tudi v vseh drugih pogledih pomagala, da je tečaj uspel.

Z božičnimi in novoletnimi voščili smo prireditev zaključili.

Še na eno posebnost moramo opozoriti. Tokrat niti odmorov nismo mučno občutili,

ša cerkev, ki je za faro razmeroma velika, vedno premajhna. Zlasti letos je bil naval jako velik.

V starih časih so kmetje k sv. maši prijezdili. A vsled večkratnih nesreč, ki so se ob ogromni množini konj in jezdecev kaj rade pripetile, je vlada prepovedala jemanje na praznik sv. Štefana v Šteben seboj tudi konje. Sličen običaj je bil v navadi tudi v Gospoj Sveti. — Lepo in ganljivo je videti, ko se pozdravljajo po sv. maši kmetje iz okolice, ki se morda med letom sploh nimajo prilike srečati. Dan skupnega interesa za živino pa privede vse spet skupaj. Ker je bilo precej mrzlo, smo še hitro skupno malo „pohavžvali“ in se podali spet na svoje domove.

Da pa je bil dan docela izpolnjen, je za popoldansko razvedrilo poskrbela domača požarna bramba, ki je priredila po stari tradiciji na ta dan svoj venček. Ker smo res pridno preživeli adventni čas, smo si na ta dan privoščili za nekaj uric tudi zabave, ki se nam je še kar prilagla.

Ko smo v božičnih praznikih vstopili v cerkev, smo opazili nekaj izvanrednega. Naš cerkveni pevski zbor je dobil v mladih fantih in dekletih naraščaj, katerega smo zelo veseli. Predvsem bi bilo škoda za mlade pevске talente, če bi se ne udeleževali na pevskem področju. Zato, mladina, kar z dobro voljo naprej in uspeh ne bo izostal,



RADIO-APARATI  
štedilniki, šivalni stroji,  
kotli, mlinci, drobilniki,  
posnemalniki in drugi  
gospodinjstvi in kmetijskih  
stroji najceneje in  
pod ugodnimi pogoji v  
zalogi strojev

**Johan Lomšek**

ŠT. LIPS, Post EBERNDORF  
Zastopnik za Rož Matevž MIKLAUČIČ,  
GORINCICE pri Št. Jakobu v Rožu

da bodo imeli veselje z vami starejši pevci in vsa fara.

Danes vam hočemo sporočiti, da so umrli v nedeljo zvečer Ripejova mati v Štebnu. Pokopali smo jih na dan sv. Treh kraljev. Daljše poročilo prihodnjic.

## ŠT. JAKOB V ROŽU

Pred prazniki in med prazniki je našo okolico zelo razburila huda otroška bolezen „otroška ohromelost“. Pojavili so se do novega leta trije slučaji. K sreči je g. dr. Hoja takoj stavil pravilno diagnozo in so otroke hitro odpeljali v bolnico.

## SELE — ZAVRH — KOT

Naš šolski vodja g. Herman Velik se je poročil z gdč. Marto Pristovnik iz Sel. Poroka je bila dne 28. decembra na Žihpoljah. Bilo srečno!

## POZOR!

Občinske volitve so razpisane za nedeljo 14. marca 1954. Datum, po katerem se štejejo vsi volilni termini, je 31. december 1953. Prvi termin je prijava prisodnikov za občinske volilne komisije in to do 14. januarja 1954. Prisodnike smejo prijavitil stranke, ki so se udeležile državnoborskih volitev dne 22. februarja 1953. Prisodniki so od okrajne volilne komisije določeni številčno, stranke pa morajo javiti imena.

Zaupniki KDS dobijo te dni dostavljene formularje za prijavo prisodnikov in sicer povsod tam, kjer imamo po številu glasov možnost predloga.

Zaupnike prosimo, da takoj vpišejo ime in dajo pisma na pošto!

## Kulturni praznik v Gorenčah

Pet tednov so gorenška dekleta obiskovala kuharski tečaj, katerega je priredila Kmečka gospodarska zveza. Tečaj je vodila gospodična Katica Stich. Prostore pa je dal gospod župni upravitelj na razpolago. Tečajnice so redno prihajale k pouku in tudi zelo dobro napredovale, tako da je imela voditeljica z njimi in one z njo veliko veselje.

rediteljem tečaja, razstave in pestrega poldanskega prosvetnega programa ter napolnila dvorano.

Prireditve je otvoril preč. g. župnik Pipp, kateri se je zahvalil gđc. učiteljicam za tako lepo izvedbo kuharskega tečaja. Gđc. Katica Stich je bila dekletom v teh petih tednih res prijateljica in svetovalka, znala si je s svojim ljubkim naravnim nastopom prido-



Ob zaključku kuharskega tečaja v Gorenčah

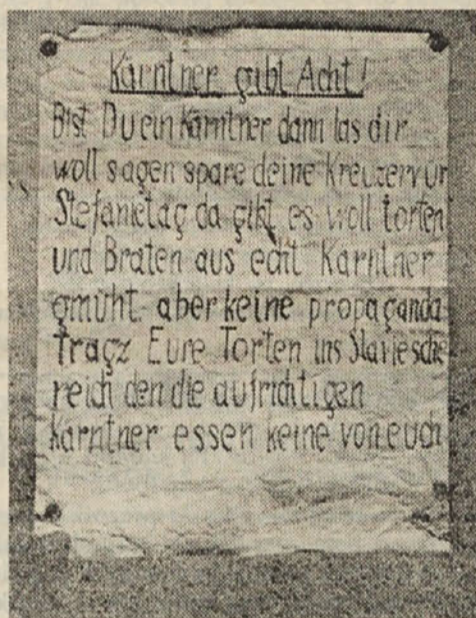
Na splošno smemo ugotoviti, da ni bilo posebnih trenj, čeprav se je istočasno vršil tudi nemški tečaj. Da pa so nekateri nestrpneži hoteli motiti oziroma ovirati delo našega tečaja, pač ni krivda razsodnih domačinov, marveč pomanjkanje razglednosti dotičnih oseb. Na sliki vidite, kako so pozdravili zaključno prireditve in vsakdo bo pač moral ugotoviti, da bi dotičniki sedli raje h knjigi in se naučili nemščine, predno zapišejo take gorostastne napake na papir.

Plakat naše prireditve ni oviral, pač pa je izstavil „gotovim“ slabo spričevalo.

K tej stvari bi dodali samo eno misel. Ali bi ne bilo veliko lepše in bolj domače na vasi, če bi take hujskarije izostale? Skupaj živimo, skupaj delamo in če treba tudi drug drugemu pomagamo. Prav posebno pa moramo še poudariti, da je šla Favova gostilna naši prireditvi zelo na roko. Prisrčna hvala za to, ker gledamo v tem zadržanju tudi obsodbo vseh hujskarij.

Na vsak način so dosegli z lepakom nasprotno. Razstava je našla pri ljudeh vsestransko začudenje in priznanje, prireditve pa je privabila od blizu in daleč polno dvorano ljudi k Favu. Vidi se, da ljudstvo odklanja metode pritiska, kot so ga doživljali Slovenci med obema svetovnjima vojnoma in v „tisočletnem“ nemškem rajhu. Množica je z navzočnostjo na prireditvi dala vsem razbijačem jasen odgovor. Žaupala je pri-

biti srca njenemu varstvu izročeni deklet. Posebno je gospod župnik podčrtal delo in trud pesnice gđc. Milke Hartman, katera je prihitala med tečajem v Št. Janžu že parkrat v Gorenče ter priskočila na pomoč dekletom z raznimi nasveti in se je cel zadnji



Ta lepak je poskušal ljudi odvrnati od naše prireditve

teden skupno z gospodično Katico in tečajnicami trudila za lep zaključek tečaja.

Po pozdravnem nastopu deklisklega zbora je spregovoril tajnik Narodnega sveta koroških Slovencev dr. Valentin Inzko. Z navdušenimi besedami je govornik dekletom prikazal njihove ideale: postati skrbna, dobra krščanska gospodinja in mati. V tem smislu so se učile in vzgajale v kuharskem tečaju, tako naj se same dalje izobrazujejo.

Vrstila se je pesem za pesmijo, ena lepša kot druga. Tečajnice so s ponosom in ljubeznijo podajale slovenske narodne in umetne pesmi in simbolične plese, katere je naštudirala gđc. Milej Klemenjak z Leda. Med posameznimi točkami pa je gorenška

mladina nastopila z deklamacijami, ki so bile vse od občinstva sprejete s toplo hvaležnostjo. Igra „Slava Bogu na višavah“ pa je pričarala navzočim košček božične skrivnosti v dvorano.

Ob zaključku tega poročila izrekamo duši tega tečaja, preč. g. Pippu najlepšo zahvalo za duhovno vodstvo deklet med tečajem. Sploh izrekamo Bog plačaj vsem, kateri so pomagali izvesti v Gorenčah prvi slov. kuharski tečaj.

Omeniti moramo tudi obisk šentrupeških deklet na prireditvi, hvala jim za njihovo petje med odmori.

V Gorenčah smo na zadnjo adventno nedeljo doživeli res lep kulturni praznik.

## Listnica uredništva

Po vstopu v novo leto zopet prav iskreno vabimo vse sotrudnike in dopisnike, da bi držali zvestobo listu tudi v letu 1954.

Gotovo se je zgodilo, da temu ali drugemu dopisniku nismo mogli v polni meri ustreči, ne glede časa in ne glede prostora. Včasih se je tudi prepetilo, da se je korektorju ali v zadnjem trenutku tudi stavcu izmuznila kakšna slovnična napaka, ki je tu in tam motila ali izvala celo nejevoljo.

M. S. prosimo, da nam napake ne štejete v zlo in vendar zopet zgrabiti za svinčnik in pero. P. P. Vam se posebno zahvaljujemo za vso marljivost. L. V. vsak teden smo veseli Vašega prispevka, če pa pisma ni, se že sprašujemo, je li morebiti gospod zbolel. Prepričani smo, da boste držali tudi naprej. A. M. prinesemo prihodnjič, ker je tokrat prostor že razdeljen. A. V. zanimivo poročilo ste poslali, pride tudi prihodnjič. M. P. sicer od daleč, vendar tudi iz domovine! Š. M. Vam pa prav posebno priznanje in

priznanje Vašemu delu.

Dobili smo tudi razne pohvale in razna priznanja za našo božično številko in ilustrirano prilogo, hvala Vam za to. Nekateri so bili mnenja, da naj bi slika na prvi strani pokazala raje domačine, nam znane osebe. Uredništvo pa je le mnenja, da te naše domače osebe na splošno poznamo in je treba v listu pokazati glave mož, ki oblikujejo svetovno politiko ali vsaj njene dele. Zadevo bomo zanaprej uredili tako, da bomo take slike prinašali le od časa do časa. Pozdravljeni!

Uprava javlja: Za minulo leto nekateri naročniki še niso poravnali naročnine. Te prav toplo prosimo, da storijo tudi do lista svojo dolžnost. V prihodnji številki pa bomo priložili položnice za naročnino 1954. Cena lista ostane enaka in sicer 3 šilinge na mesec ali 36 šilingov na leto za Avstrijo, za inozemstvo pa stane list 4 USA dolarje, ker je poštnina tako visoka.

## Farni dom v Žvabeku

Naša dolgoletna želja se je izpolnila. Sredi vasi se ponosno dviga naš novi farni dom. Kot ozaljšana nevesta, pripravljena svojemu ženinu, vabi lična stavba verno ljudstvo, da osrčei in olajšuje njegovo življenje. Dom je v ponos prijazen in čedni žvabeški vasi in celi fari.

Vsak s pridnimi rokami zgrajeni farni dom ima vzvišen in plemenit namen. Stojč poleg farne cerkve ji hoče biti tudi naš v pomoč pri njenem delovanju. Podpirati sv. vero in poglobiti versko življenje med ljudstvom, vzgajati in izobraževati farno mladino v verne in vrle može in žene, nuditi ljudstvu poštene zabave in razvedrila.

Tudi cerkvena oblast je spoznala potrebo takšnih domov, zato jih tudi priporoča in podpira. Neki gospod se je že ponovno izrazil, da so danes farni domovi fari bolj potrebni kot zvonovi. Zelo razveseljivo je predvsem to, da tudi naše ljudstvo razumeva velik pomen farne doma in se ga hoče oklepati z vsem srcem.

Prihodnjo nedeljo, dne 10. januarja ob pol 3. uri popoldne je slovesna blagoslovitev doma, na to sledi otvoritev s pevskim sporedom. Vsi, mladi in stari, od blizu in daleč, ste na prireditve iskreno vabljeni!

V a b i l o

na otvoritev farne doma v Žvabeku, ki bo v nedeljo, dne 10. januarja 1954 ob pol 3. uri popoldne. Na sporedu sta tudi dve lepi igri „Izgubljeni sin“ in „Čez trnje do cvetja“.

K obilni udeležbi vabi

o d b o r.

GLOBASNICA

(Obvestilo)

Obveščamo vse ljubitelje lepih iger, da priredi Katoliško prosvetno društvo v Globasnici v nedeljo, dne 10. januarja ob pol 3. uri popoldne in ob pol 8. uri zvečer, pri šoštarju božično igro „VRNITEV“. Zvečer nastopi tudi domači pevski zbor.

Vabi odbor.

## LURD — svetovni fenomen

V Marijanskem letu bomo objavili v zaporednih številkah nekaj poročil iz svetovne romarske poti Lurd v Franciji. Ta poročila bomo nadaljevali z opisovanjem potovanja koroškega Slovenca v Lurd.

Naši otroci poznajo Lurd. Skozi pičle pol leta je naš verski list za otroke „Otrok božji“ pisal o lurskih prikaznih, in otroci so to radi brali. Uredniku „Otroka božjega“ so pisali: „Najrajši berem povest „Pojdimo v Lurd.“ — To seveda ni bila nobena povest, kajti povest je nekaj izmišljenega. Vsekakor nekaj takega, kar se dogaja v resničnem življenju. A lurska prikazovanja niso nekaj izmišljenega. Vse, kar se pripoveduje o lurskih prikazovanjih, se je v resnici zgodilo. Naši otroci so seveda popolnoma prepričani, da so se ta prikazovanja v Lurdu v resnici vršila. Bilo je to l. 1858. Lurska prikazovanja so zgodovinsko dejstvo. Če otroci pišejo, da so „povest: Pojdemo v Lurd“, torej: opis prikazovanja v Lurdu, najrajši brali, to torej ni vzeti tako, kakor da bi smatrali ta prikazovanja za nekaj izmišljenega.

Marsikdo izmed bralcev „Našega tednika“ je že videl film o Lurdu. Vsi, ki so ga videli, ga ne morejo prehvaliti. Ko ljudje gledajo film o Lurdu, se jokajo od ginjenosti.

Če pravimo: Lurd — svetovni fenomen, moramo najprej razložiti, kaj pomeni beseda: fenomen. Beseda je grška in se rabi v vseh jezikih. Je torej mednarodna. Po naše bi se reklo: Lurd — svetovna prikazen. To je: za Lurd se zanima ves svet. Seveda je Fatima ravno tako svetovni fenomen. Tudi za Fatimo se zanima cel svet. A od časa prikazovanj v Lurdu bo poteklo kmalu sto let. (1858 — 1958). Prikazovanja v Fatimi pa so se vršila l. 1917, torej je od tedaj preteklo oz. preteče letos 35 let.

### 1. Emile Zolá

Emile Zolá je bil francoski pisatelj. Pisal je romane. Bil je popolnoma brezveren.

Leta 1892 je šel v Lurd. Hotel je napisati roman o Lurdu. V Lurdu je ostal 14 dni. V uradu za konstantiranje čudežnih ozdravljenj se je mudil samo dve uri. V času, ko je bil Zolá v Lurdu, se je zgodilo več čudežnih ozdravljenj. Zolá je bil sam priča teh čudežev. Zdravniki so ozdravljenja znanstveno natančno preiskali in izjavili, da se niso mogla izvršiti naravnim potom. Da je torej tukaj delovala višja nadnaravna moč. Da so torej ozdravljenja čudežna ali čudeži. Čudež je namreč nekaj, kar presega vse naravne sile.

Čez 14 dni je Zolá zapustil Lurd in je začel pisati roman o Lurdu. S tem delom se je ukvarjal dve leti. L. 1894 je roman izšel. V svojem lurskem romanu se peča Zolá samo s tremi ozdravljenji. Zolá je v Lurdu videl čudeže, a spreobrnil se ni. Kako je to mogoče? Da, tudi to je mogoče. Tudi ob Kristusovem času so Judje videli čudeže in vendar mnogi niso verovali v Kristusa.

Čudeže more delati samo Bog. Človek jih more delati samo z božjo pomočjo. Kajti čudež obstoji ravno v tem, da presega vse ustvarjene moči.

Čudežna ozdravljenja konstantirajo ali doženejo zdravniki. Vzemimo slučaj: človek si zlomi nogo. Drevo mu pade na nogo in mu jo zlomi. Zdravniki ga zdravijo 8 let in ga ne morejo ozdraviti. Noga je zlomljena pod kolenom. Bolnik lahko nogo zasuče, tako da je peta spredaj, prsti zadaj. Dokaz, da je noga res popolnoma zlomljena. Tak slučaj se je zgodil 16. febr. 1867 v Jabbeze v Belgiji. Človek, ki se mu je to pripetilo, se je pisal Peter de Rudder. Kostni niso zrastle skupaj, rana se ni zacelila. Če je Peter z rokama prijel levo koleno in ga držal kvišku ter ga pregibal sem in tja, je zlomljena noga nihala sem in tja kakor nihalo pri uri. In pri vsakem pregibu je pritekla iz rane gnojna, smrdljiva tekočina. Zdravniki so izjavili, da mu noge ne morejo ozdraviti in da je treba nogo odrezati. A Peter tega ni pustil.

V takem stanju je bila Petrova noga 6. aprila 1875. Drugi dan, 7. aprila, se je napotil Peter de Rudder v spremstvu svoje žene v Aostacker, kjer je lurska votlina

s podobo lurske Marije. Spremljan od svoje žene je Peter trudoma korakal opirajoč se na svoji bergli na 2 km oddaljeni kolodvor. Tam so ga tri osebe vzdignile v železniški voz. S težavo je prišel Peter v Aostacker.

Tukaj je bil pred podobo lurske Matere božje neadno ozdravljen. Peter vstane, ne misli na svoje berge, brez katerih že 8 let ni mogel storiti nobenega koraka, predere vrste romarjev in se vrže na kolena pred Marijino podobo. Nato vstane, gre na prejšnji prostor, vzame svoji bregli in ju položi pred votlino. Njegova žena, priča čudeža, pade v nezavest, okoli stoječi se jokajo od ginjenosti.

Peter je ozdravljen. Kostni so bile zopet skupaj zrasle, rana je izginila. Še isti dan se je vrnil domov v Jabbeke. Začuden ga je gledal tukaj železniški čuvaj Peter Blomme, ko ga je videl brez bergel izstopiti iz vagona. Še zjutraj istega dneva mu je rekel: „Kaj hočete v Aostackerju? Ostanite vendar raje doma!“ Ko ga je sedaj videl ozdravljenega, mu je rekel: „Ste vendar prav storili, da me zjutraj niste poslušali!“

V mestu Jabbeke je bilo vse razburjeno, ko so ljudje slišali, da je Peter ozdravljen. Kajti vsi so ga poznali in ga tekem zadnjih 8 let niso nikoli videli brez bergel.

Drugi dan ga je preiskal zdravnik dr. Affenaer, ki ga je tako dolgo brezuspešno zdravil. Po preiskavi je rekel vpricho več oseb: „Vi ste popolnoma ozdravljeni. Vaša noga je trdna in solidno zarastla. Je kakor noga otrokova in ne kakor noga moža, katerega noga je bila zlomljena. Človeška sredstva vas niso mogla ozdraviti. Toda česar ne zmorejo zdravniki, to zmore Marija. V očigled takega čudeža človek čuti, da iz nevernika postaja zopet veren človek.“

Dne 9. aprila ga je obiskal dr. Hoestenbergh, ki ga je tudi prej brezuspešno zdravil. Našel je Petra na vrtu z lopato in grabljami opremljenega. Šla sta v hišo. Tu je Peter začel rajati in skakati, da bi pokazal, da je res popolnoma zdrav. Zdravnik je preiskal nogo in je ugotovil popolno ozdravljenje. Peter de Rudder je živel še 23 let in je umrl 22. marca 1898, star 75 let.

## Beseda našim čitateljem o novem letu

Ko smo v „Tedniku“ uvedli posebno stran za mladino, smo hoteli v zaokroženi obliki tudi na zunanost pokazati, da se zavedamo, da so mladi čitatelji prava bodočnost ne samo vsake v naši lepi slovenski tiskane publikacije, med katerimi ima eno najpomembnejših in najodgovornejših mest tudi „Naš tednik“, temveč so tudi bodočnosti in jamstvo za nadaljni razvoj slovenskega naroda.

Povabili smo prijatelje k sodelovanju in odziv je bil lep. Vedno številnejši so dopisi iz vseh vrst in vseh stanov naših mladih prijateljev, od študentov — in kar je še posebno razveseljivo — od kmečkih in delavskih sinov in hčerk, ki obdelujejo našo zemljo ali z modernimi orodji ravnaajo v obratih. Kakor je razvidno iz lista tudi mladina iz tujine, predvsem iz Švice ni stala ob strani. Pridno je zgrabila za pero in povedala svojim ljubim v domovini svoje doživljanje.

Mnogokrat nas celo bolj razveseli z okorno roko in slovničnimi pogreški pisano pismo, ki pa ima prav tisto v sebi, kar je najdragocenejšega: zvestobo in vero v svoj narod, njega materinsko besedo, njega krščansko izročilo. Ta pisma s posebno pazljivostjo prebiramo in jih tako popravimo, da pač lepa misel v primernih oblikah najde pot do vsakega čitatelja — tudi do tistih, ki znajo vihrti svoja peresa kot to slovničarja prepisuje, pa bi se mogli še pogosteje oglasiti.

Toda zrno je padlo na plodna tla in hvaležni smo prav vsem, ki so s svojimi dopisi spremljali naše uspehe, pa tudi skrbi in težave v preteklem letu. Sodelujte v še večjem obsegu, če bo ena stran premalo, bomo dodali, radi vas sprejememo v naš dom, če hočete biti naš gost in prijatelj. Mladinska stran naj bo zrcalo naše mladine, njenih misli in gledanj na današnji svet v častnem okviru ljubezni do svojega naroda in krščanskih načel.

Z še večjo prošnjo se obračamo na vse številne, požrtvovalne naše fante, ki na vasi vrše veliko kulturno poslanstvo: ki organizirajo in sodelujejo pri prosvetnih prireditvah, ki so stebri koroške slovenske drame, pevke in vzgojno-izobraževalne prosvete. Zgrabimo še bolj za delo, ledina je velika in delavcev še vedno premalo. Pridobivajte nove! Radi žuljev svojih očetov, ki so s svojim znojem gnojili to zemljo, jo branili s srcem in krepko slovensko besedo, da so jo ohranili nam! Negujte v vsaki hiši, povsod in v vsaki družbi lepo slovensko besedo, kajti ta je postala biser, majhen, toda čist in svetel, prav tak, kot so drugi večji in starejši že. Iz žrtev, razočaranj, težkih borb naših pradedov in preizkušenj nedavne dobe. Ta biser je nastal, kakor ga je s Prešernom največji slovenski pesnik Oton Župančič poljubil z besedami iz „Dume“:

Školka na morskem se dnu razbolela je,  
v biser je stisnila svojo vso bol —

In ta biser braniti in negovati je naša sveta dolžnost pred Bogom in ljudmi. Gojiti ta biser, pomeni isto kot biti gospod in ne hlapec. Predvsem trpljenje in ponižanje naj dviga k ponosu: tu smo, tu bomo z lepoto naše pesmi in prijetno materinsko besedo pridobivali prijateljev in skušali pridobiti vsa spoštovanja naših narodnih nasprotnikov.



### NAJVIŠJI VRH SVETA V FILMU

Britanska odprava, ki je v letošnjem juniju dosegla streho sveta, Mount Everest, je imela s seboj tudi filmskega operaterja. Brez dvoma bo to najzanimivejši film, kar so jih kdaj zavrtili na platnu, pa čeprav ne bo popoln, kajti operater se ni mogel povzpeti na vrh, ker bi ga dvakilogramski teža aparata pri tem vzponu preveč ovirala. Zvesto pa je sledil ekspediciji do petega taborišča v višini 8229 metrov in vse do tu napravil krasne posnetke. V podnožju Mount Everesta je takrat vladala pomlad. Ta operater je bil Tom Stobart.



## IZ SLOVENSKEGA KULTURNEGA ŽIVLJENJA

### Šmihel pri Pliberku

Katoliška farna mladina je uprizorila pod vodstvom priznanega režiserja, preč. gospoda kaplana Alojzija Nemca, na praznik Brezmadežne, dne 8. decembra, v Sercerjevi dvorani lepo prosvetno prireditev. Dvorana je bila do zadnjega kota zasedena. Ker je bila mladinska prireditev, je bilo še posebno veliko mladine navzoče. Tu se moramo predvsem zahvaliti g. kaplanu Nemcu za njegovo požrtvovalnost in njegov trud, ter mu izreči vse naše priznanje in zahvalo. Ni majhna stvar, spraviti na oder 42 mladcev, od katerih je bila večina prvič na odru!

Prva igra je bila: „Hudič je postal deček“. To je pravljica igra v treh slikah, napisal jo je Giovanni de Marchi, poslovenil pa Anton Vodé. Igra ima globoko vsebino: Škratulin, hudiček, je v peklu in ima nalogo, da obsodi in dodeli zaslužen kazni zločinca. Škratulin ve za vsa zločinca in jih opominja na njih vest, tu obmolkeje vsi! Škratulina obide strašna skušnjava, hoče postati deček. Lucifer mu dovoli, da postane deček. On hoče biti pridren deček. Škratulin pa dobi od Luciferja za spomin dva rožička na čelu.

Drugo igro pa so igrala dekleta in dečlice: „Slepi Jetnik mladosti“, napisala Marija Gasperšičeva. Ta igra pa je bila nalašč za ta dan kot začetek Marijinega leta, da smo proslavili Brezmadežno. Mlad fant zaide. Mladost ga zvabi in drži v svojih okovih. Vest pa kliče Jetnika nazaj v srečo in mir, Marija Brezmadežna pa kliče in vabi Jetnika na goro kesanja in spreobrnjenja. Marija reši Jetnika. Mladosti, okovi padejo z rok, Jetnik zopet vidi in slavi Marijo. Marijino češčenje po angelcih in ljudeh, ki prepevajo Marijine pesmi in lursko pesem je res pripravna igra za Marijino leto.

Mladost (Justa Bavčej — Pongračeva) je pokazala zopet svojo spretnost v besedi in nastopu. Ravno tako je „Slepi Jetnik“ (Dora Kušej — Davidova) rešila nad vse lepo svojo vlogo in podala Jetnika po zunanosti in po notranjem doživljanju v mojstrski obliki. Lepi kostumi in dobro podane vloge angelov in ostalih, so pripomogli, da se je

igra vsem zelo dopadla in smo se zadovoljni vračali domov s tiho željo, da bi nas naša katoliška mladina še večkrat povabila pod vodstvom večjega g. kaplana v dvorano. Saj se šele po pravi katoliški prosveti zlahti in plemeniti naše človeško srce, da postanemo res ljudje, ki imamo ljubezen do Boga in bližnjega, in nismo — človek z rožički!

### MLADINA PIŠE:

#### Pismo iz Švice

Dekleta izpod Pece se že dolgo nismo oglasile, zato vas hočemo, drage Korošice, danes z nekaj vrstami razveseliti.

Večkrat beremo razne dopise iz inozemstva, predvsem iz Švice, kar je tudi lepa zamisel, da se mladina v tujini in domovini medsebojno povezuje. Hvaležne moramo biti tudi uredništvu, da nam da dragoceni prostor na razpolago. Danes vam hočemo popisati naše zimske praznike v Švici. Če se spomnim še nazaj, kako hudo je bilo doma otrokom, ko je zapiskala ostru zima resno pesem ter jim vzela pol svobode! Godi se jim kakor ptičicam, ki jih ujame kruti ptičar in jih vtakne v majhno kletko. Obupavali bi, ako bi jim nečimerna starka ne nudila poleg bridkosti tudi dokaj radosti. Kako navdušeni pozdravljajo prvi sneg. Kakor

#### Večer o tujini

Zvečer, ko zarja škrlatna žari  
in tiho se zliva v tujino,  
mi žarek zasije v svينو  
srca, ki vse močnejše drhti.

V akordih goslanja takrat zaživim  
in zlivam čez strune življenje,  
ljubezen, vso bolj, hrepenenje  
in vsako skrivnost, ki jo v srcu dobim.  
L. Piščanc

doma, tako se tudi tu veseli mladina tega dneva. In kepanje, drsanje in sankanje je posebno zimsko veselje. Pa sneženi mož, ki živi le v mrazu, tudi ni karsibodi!

Toda, to še ni vse. Zimski prazniki, zlasti prvi, to so tiste zvezdice, ki najbolj tolažljivo in bodreče pronicajo v otroško dušo in srce; to so kakor oaze (zelenice) v zimski puščavi. Ko otrok le misli na nje, mu zažare oči.

Najprej pride sv. Miklavž, ta večnomladi starček, iskreni ljubitelj in dobrotnik mladine. Potem se bliža Božič z jaslicami in božičnim drevescem in polnočnico. Takoj po Božiču je tepežni dan in nato Novo leto. To so lepi dnevi za žarno mladost, ki jih človek ne pozabi nikdar. Tudi tu je ista navada kot pa v domovini, da hodijo Miklavž od hiše do hiše, izprašujejo otroke molitvice ter delijo pridnih darila, a hudo kaznujejo s parklji. „Mama, kdaj pride sv. Miklavž?“ povprašujejo malčki že ves mesec in nestrpnost in veselje narašča vedno bolj in bolj, čim bližje so mu. Miklavževo je tudi tu pri nas majhen sodni dan za otroke: tedaj se dobri plačujejo, hudobni pa kaznujejo. Kdor dobi pusto brezovko, je takorekoč že obsojen. Ker se ne zadovolji samo z otroci, obišče seve tudi odrasle, tu pa imajo parklji prednost.

lahko povemo našim prijateljicam v domovini, da letos tudi na nas Miklavž ni pozabil in smo sprejele kar lepa darila. Seveda je hotel izvedeti od nas vsemogoče, če smo kaj pridne v Švici in če imamo kaj domotožja in podobno. Na vprašanje, ali kaj ljubimo svojo domovino, so govorila samo še naša srca. Kaj boš koroško dekle, ki nosiš lepoto koroške zemlje kamorkoli greš in kjer se nahajaš, drugega odgovorilo kot pa, da ji hočemo ostati zveste in jo ljubiti, kajti kraj, kjer je tekla naša zibelka, je spoštovanja vredno.

Zanimivo je bilo, da se koroške dečle švicarskih parkljev nismo bale. Malo smo zaplesali po sobi, da smo imele namesto rdeča črna lica, pa kaj zato, saj je voda nad črno. Korajžo smo jim Podjunčanke pa le pokazale, ne kakor švicarske gospodične, ki so bile skrite povsod drugod, le tam jih ni bilo, kjer bi imele biti, da bi s parklji obračunale.

Kljub temu, da je že zelo dolgo od tega, vam tudi sporočamo, da smo praznik Vseh svetnikov in vernih duš dan lepo in v pravi domačnosti preživele. Zbrala smo se pod junska dekleta in se podala na pokopališče v Grosswangen. Ob tujem grobu so se nam rosile oči, misli pa so pohitele v ljubljeno domovino, na globaško pokopališče, kjer snivajo tisti, katere smo ljubili in kateri so ljubili nas.

Božične praznike, katere smo obhajale že tretjič v tujini, smo preživele kar v zadovoljstvu. Zavedale pa smo se, da ni nikdar lepše doma nego na sveti večer. In zato ni čuda, da se baš o tem prazniku človek v poznejših letih v tujini s posebnim hrepenenjem spominja svoje srečne mladosti in svojega dragega doma.

Sprejmite, dragi starši, bratje in sestre ter sošolke, najlepše pozdrave. Spominjamo se tudi vas Tilka, Anica, Urška in Tinca, ki ste nas pred kratkim zapustile. Zelo vas pogrešamo v naši družbi. Mnogo veselih uric želimo tudi globaškim pevcem in igralcem! Nadalje želimo vsem znamkam, prijateljicam in vsem bralcem našega lista prav veselo srečno novo leto in da bi vam v domovini kakor tudi nam v tujini prineslo božje dete pravi srčni mir.

Slovenska dekleta izpod Pece:  
N. K., S. P., G. J.

### Fantovski pogovor

Ker smatram za potrebno, da bi tudi na naši mladinski strani tu pa tam obravnavali še odprta vprašanja, ki posegajo v naše življenje, hočem danes povedati, kako se mi je godilo nekoč, ko sem poslušala pogovor treh fantov iz naše vasi, ki so se zabavali o nas dekletih. Sicer se ne spodobi, da prisluškujemo, pač pa me je zanimalo, kakšnega mnenja so fantje o nas. Ti trije škrici seveda niso vedeli, da prisluškujem, kajti drugače bi govorili sigurno nasprotno, ker ti v obraz resnice nobeden ne pove.

„Ančka je sicer ljubeznivo dekle“, pravi Fric, „ampak jaz nikole ne vem, kaj naj z njo govorim. Ona zna res zelo dobro kuhati in tudi svinje so vedno lepe in debele. Če pa napeljem kakšen pogovor, ki gre čez štedilnik in hlev, potem je že nekako v zalu.“ In če ji govorim n. pr. o novih kmetijskih strojih, o umetnih gnojilih itd., potem mi vedno pravi: pojdi in pusti me, saj se ne razumem na te stvari. Če je do sedaj tako šlo, bo že naprej tudi šlo. Imam svoje delo, o vsem drugem me pa pusti pri miru! In vendar bi bilo potrebno, da bi se tudi dekleta za vse zanimala, tudi za to, kar se dogaja po svetu. Treba je namreč pomisliti, da bodo naša dekleta tudi nekoč gospodinje in morale bodo biti pri vsem delu možu-kmetu desna roka. To je dandanes namreč jako potrebno. Toda, ali misliš, da bi mogel vsega tega Ančki dopovedati? Nemogoče! Tu mi je pa že Marica ljubši, s katero lahko obravnavam razne teme, ima razumevanje za gospodarstvo in sploh se za vse zanima.”

Saperlot, Fric pa strelja kar naravnost, si mislim, „ali je z Ančko res tako hudo?“ Navmes pa že govori France: „Imaš prav, če se malo poježiš, ker so tako plehka. Če ima pa kdo novo obleko, o tem lahko govorijo ure dolgo brez da bi jim zmanjkalo besed. In tudi pri zadnjih volitvah, se vem spominjati, je bilo našim dekletom vseeno, kdo naj bi bil izvoljen itd. S tem pa ni rečeno, da morajo biti političarke, ampak malo je pa že prav vedeti o svetovnih dogodkih.“

Sicer se pa posledice svetovnih dogajanj pokažejo navadno tudi na naših vaseh. Če kje štrajkajo, morda ne vozijo vlaki, ne dobimo pošte in podobno. Ali pa če izbruhne vojna, moramo k vojakom. Če se sami ne zanimamo, kaj se dogaja po svetu, potem se bodo pač drugi bolj brigali in potemtakem kmalu nič ne bomo imeli govoriti in nas nobeden ne bo poslušal in upošteval naših mladinskih zahtev. Naša dekleta bi morala biti bolj poučena o vsem, kot n. pr. Marica, ki je končala gospodinjsko šolo in obiskala razne tečaje in je res dekle, kakršno bi si človek želel za gospodinjo. Sicer pa, Jože, kako pa je prav za prav z vama, z Marico in teboj?

Tu se Jože nasmehne na ves glas ter pravi: „Kar jezite se nad vašimi puncami, jaz imam svojo Marico in boljše bi si ne mogel želeli in če vam smem svetovati, potem si poiščite tudi takšne. In če še potem zna zgrabiti za delo kot n. pr. moja Marica, je to velikega pomena in več vredno kot najbogatejše dekle!“

„Prav imaš, Jože, dobro se imej!“  
In ti trije fantje so se razšli. Zavedam se, kakšne nas hočejo imeti fantje in žal mi je bilo, da niso imela vsa dekleta priliko prisluhniti.

In kako je pri vas?

—rat.

### Slovenske oddaje v radiu

#### CELOVEC (val 417.2 m)

Poročila in objave pri vsaki popoldanski oddaji.  
Nedelja, 10. jan.: 7.15 Verski govor. S pesmijo pozdravljamo in voščimo. — Ponedeljek, 11. jan.: 14.30 do 14.45 Poročila in objave. Teden in mi. 14.45 do 15.00 Iz tehnike in znanosti. — Torek, 12. jan.: 14.30 do 14.45 Poročila in objave. Zdravniški vedež. 14.45 do 15.00 Koroške narodne poje in igra Miro Kernjak. 18.30 do 18.55 Literarna oddaja. — Sreda, 13. jan.: 14.30 do 15.00 Poročila in objave. Za ženo in družino. — Četrtek, 14. jan.: 14.30 do 15.00 Poročila in objave. Slovenske pesmi. — Petek, 15. jan.: 14.30 do 15.00 Poročila in objave. Za naše male poslušalce. — Sobota, 16. jan.: 8.45 do 9.00 Športni obzornik. 18.30 do 19.00 Zvočna igra: Loški gospod — Janez Lajcaher — Slika iz koroške kulturne zgodovine. Napisal Jaka Špicar. — Nedelja, 17. jan.: 7.15 do 7.20 Duhovni nagovor. 7.20 do 8.00 S pesmijo pozdravljamo in voščimo.

#### KRŠČANSKA KULTURNA ZVEZA KONSTITUIRANA

V sredo, dne 30. decembra 1953, se je vršil v Mohorjevi hiši v Celovcu ustanovni občni zbor „Krščanske kulturne zveze“, katerega se je udeležilo 80 prosvetašev in zastopnikov naših slovenskih kulturnih organizacij. Dolgo so si že želela naša prosvetna društva zveze, ki bi odgovarjala današnjemu času in sedanjim razmeram. Daljšo poročilo priobčimo v prihodnji številki „Našega tednika“.

#### ZA DOBRO VOLJO

Različno pojmovanje. Zdravnik svojemu pacientu pijancu: „Najboljši dokaz, kako je alkohol škodljiv in strupen, vam daje tale primer: dajte psu večjo količino žganja in videli boste, da bo poginil.“

Pijanec: „Seveda, to je najboljši dokaz, da žganje ni za živali temveč za ljudi.“

## Sadni vrt v januarju

Zadnji dve leti smo v prvih pomladanskih tednih z velikimi upi opazovali svoje sadne vrtove, ker so obetali dober donos v jeseni. Slana v majniku pa je dve leti po vrsti uničila vse naše upe. Kljub vsemu razočaranju zadnjih dveh let pa ne smemo pozabiti, da potrebuje sadni vrt posebne postrežbe in nege.

Prva naša skrb mora biti, da odstranimo iz svojega vrta vsa bolna drevesa, ki so postala že bolj simbol razvalin kakor pa sadnega drevja. Če tega dela do sedaj še nismo utegnili opraviti, bomo to nujno storili tekom januarja.

Zimsko škropljenje je sicer po naših krajih na žalost še malo poznano, čeprav nujno potrebno. Če škropimo, moramo za to porabiti mirne in suhe dneve. Škropilna sredstva so v zadostni meri na razpolago.

Tudi drevesno krono bomo sedaj pomladili, s tem da odstranimo staro in suho vejje in damo tako prostora novim poganjkom.

V mesecu januarju bomo tudi narezali mladike za okuliranje ali cepljenje v pomladi.

Če smo do sedaj še pozabili, bomo tekom januarja drevesa in močnejše veje namazali z apnovim mlekom, da tako drevje zaščitimo pred hudim mrazom, s tem namreč tudi zakasnimu rast pomladi in zavlečemo zgodnje cvetenje sadja.

V kleti pa bomo seve posvetili pozornost tisti mali množini sadja, ki smo ga pridelali, da pravočasno odstranimo nagnite sadeže. Če ni hudega mraza, bomo morali skrbeti, da tudi kleti prezračimo. Za slučaj, da bi bila klet presuha, bomo v klet postavili posodo vode, da tako preprečimo grbančenje jabolk.

Prav zlahka jabolka pa lahko spravimo sedaj tudi v posebne zaboje, če vsak sad posebej zavijemo v mehke papir in med vsako lego sadja damo še zdravega sena.

## Izboljševanje pridelkov z izmenjavami semen

Ameriško poljedelsko ministrstvo ima poseben oddelek za rastlinsko raziskovanje, katerega delo prinaša koristi vsemu svobodnemu svetu. Ta oddelek ustreza prošnjam in odgovarja na vprašanja vseh tistih, ki se kot smaterji ali pa pri izvrševanju svojega poklica ukvarjajo s križanjem rastlin, nadalje botaničnih vrtov, raziskovalcev in raznih ustanov.

V letu 1952 je omenjeni oddelek poslal več sto pošilk v 78 različnih držav in ozemelj. Iz odložene korespondence je razvidno, da so bile med njimi Samoa, Togo, Cookovi otoki in mnogi drugi. Izrael in Indija sta med najnovejšimi povpraševalci in tudi zanimanje Jugoslavije je veliko.

Oddelek za rastlinska raziskavanja si zlasti prizadeva, da v dotoku rastlin v Združene države iz vseh krajev sveta ne pride do zastoja. Pri tem ga vodita dva glavna smotra: 1.) najti rastline, ki so za Združene države nove in ki bi utegnile postati gospodarsko važne; 2.) preskrbeti si z vrsti, s katerimi bi lahko izboljšali rastline in pridelke, ki jih že gojijo. Kako velik prispevek lahko da svobodni svet poljedelstvu posameznih držav poudarja dejstvo, da niti 10 pridelkov izmed glavnih, ki jih danes sadijo v Združenih državah, ni domačega izvora.

Tehnično sodelovanje z gospodarsko manj razvitimi deželami, ki je del načrta četrte točke, je zelo pomnožilo delo oddelka za rastlinska raziskavanja in imelo za posledico, da je izvoz semen danes večji kot pa uvoz. Semena razdeljujejo brezplačno v pričakovanju, da bo prejemnik poslal v zameno kako drugo novo ali izboljšano zvrst. Po posredovanju tega oddelka se često zblížajo in strnejo delo posamezniki, ki se zanimajo za ista vprašanja. Če bi se n. pr. kdo zanimal za papayas, bi ga napotili, naj stopi v stik z neko poskusno postajo na Havajskih otokih. Odsek za rastlinska raziskavanja vodi sezname vseh semen, s katerimi razpolagajo posamezni botanični vrtovi.

Za izmenjave so bolj primerna semena kot pa rastline, ker jih je lažje pošiljati in ker se ne kvarijo. Pri semenskih pošilkah skrbno pazijo, da so semena zdrava in da jih niso okužile škodljive žuželke. Če imajo kak dvom, pridejo rastline v karanteno in včasih morajo preteči leta, preden jih lahko svobodno sadijo.

Geslo, ki spremlja delo odseka za rastlinska raziskavanja, je: potrpežljivost in upanje. Od njegove ustanovitve dalje, to je od leta 1898, vodijo sezname in zapiske o rastlinah, ki so jih uvozili. Vsaka posamezna ra-

stlina dobi svojo številko. Prav tako skrbno zapisujejo, v katere kraje Združenih držav jih potem pošiljajo.

Vse vrste rastlin so deležne enake pozornosti. Krme rastline, žitarice in bombaž prednjačijo med rastlinami, ki so gospodarsko važne za ves svet. Isto velja tudi za zdravilne rastline. Ne pozabljajo pa tudi na vrtovm namenjeno sadno drevje in okrasne rastline. Pošiljke semen in rastlin iz tujine pregledujejo na poskusnih postajah v državah Maryland, Georgija, Florida, Jowa, Washington in Kalifornija. Vsaka postaja ima svoje posebno torišče. Olive, marelice in muškati orehi, so glavne stroke poskusne postaje v Chico v Kaliforniji. Dva pridelka, ki obetata, da bosta tudi v Združenih državah postala važna s trgovskega stališča, sta muškati oreh in bambus. Muškati oreh, ki so ga uvozili z Bližnjega vzhoda, že



Steyr-tractorji  
z vsemi dodatnimi  
stroji  
Poslužujte se Steyr-  
posojil!

**NIEMIEZ & RIEPL**  
kmetijski stroji in popravilnica  
VELIKOVČE - VÖLKERMARKT

uspešno pridelujejo v Kaliforniji. Poskusna postaja v Chico daje vsem zainteresiranim pojasnila in navodila o posameznih vrstah in o negi, ki jo potrebujejo.

Velike pošiljke rastlin kot sta jih v začetku tega stoletja poznala David Fairchild in Ernest H. Wilson, so danes popolnoma odpadle. O izmenjavi rastlin in semen se po navadi pismeno sporazumeje povpraševalci neposredno z ameriški botaniki in vrtnarji. Kljub temu pa ima oddelek za rastlinska raziskavanja mnogo strokovnjakov, katerim poverja posebne naloge. Dolarji, ki jih mesečno troši za razne odprave, gredo v tisoče, vendar pa je ta denar dobro izdan, kajti izboljšanje tega ali onega pridelka, ki je sad raziskovanj katere izmed teh odprav, lahko v enem samem letu poplača stroške mnogih odprav, čeprav se to izboljšanje morda šele po preteku nekaj let popolnoma uveljavi.

Omenjeni oddelek pošilja včasih v tujino tudi samo posamezne strokovnjake. Tako je n. pr. zdaj neki strokovnjak v Afriki, kjer išče krmne rastline, ki bi jih lahko zasejali na pobočjih skalnih gora.

## Jugoslovanska težka industrija

Po drugi svetovni vojni si je Jugoslavija po ruskem vzorcu nadela nalogo, da izgradi najprej težko ali osnovno industrijo. Ta načrt se ni oziral na dnevne potrebe naroda in tako je prišlo ravno pri vsakdanjih potrebščinah do velikega pomanjkanja.

V zadnjih letih so že pričeli bolj upoštevati te vsakdanje potrebe ljudstva in koncem 1953 je proglašen konec gradnje težke industrije ali je vsaj za prehodni čas ta gradnja ustavljena.

Vsekako pa ti gospodarski napor niso bili zaman. Težka industrija je na področju železa dvignila produkcijo železa na milijon ton letno. Medtem ko so pred vojno železno rudo izvažali, vso to rudo sedaj doma predelajo. V do sedaj znanih železnih rudni-

kih cenijo rezerve na železni rudi na 200 milijonov ton, kar bi zadostovalo za domačo porabo najmanj za 50 let.

Produkcija jekla je znašala leta 1939 232.000 ton, leta 1952 pa že skoraj 500.000 ton.

Pred vojno je bila Jugoslavija največji izvoznik bakra. Sedaj pa predelajo baker doma in to v množini okoli 50.000 ton letno. Doma pridelujejo tudi zadostno množino žveplene kisline, ki je v vsej industriji nujno potrebna.

Dvignila se je produkcija svinca in aluminija, ker so proizvodnjo boksita, iz katerega delajo aluminij, zvišali na 800.000 ton letno.

## PORABA UMETNIH GNOJIL

Naslednja preglednica nam kaže porabo umetnih gnojil po raznih evropskih državah, ki so medsebojno povezane v „Organizaciji za gospodarsko sodelovanje.“ Številke pomenijo kilograme umetnih gnojil na hektar.

	1950—51			1951—52		
	Duš. fos. kis. kali	Duš. fos. kis. kali	Duš. fos. kis. kali	Duš. fos. kis. kali	Duš. fos. kis. kali	Duš. fos. kis. kali
Holandija	71.0	51.4	66.3	67.1	41.7	68.8
Belgija	42.4	43.6	83.2	46.1	46.6	81.4
Nemčija	25.6	29.6	46.7	27.4	33.4	51.2
Danska	22.8	27.1	33.0	23.0	26.9	42.5
Anglija	17.4	34.1	18.2	14.6	22.4	13.7
Francija	10.5	15.2	14.1	9.3	15.9	13.8
Avstrija	7.7	13.0	8.4	10.4	14.2	13.7
Italija	7.5	15.1	1.0	7.8	14.4	1.3

Pri nas v Avstriji je poraba umetnih gnojil razmeroma nizka, čeprav razvidimo iz preglednice močan porast od leta 1950/51 na leto 1951/52. V letu 1952/53 pa je poraba umetnih gnojil v Avstriji zopet močno padla, ker je pač bila njihova cena v primeri s cenami kmetijskih pridelkov previsoka. Posamezne številke za minulo leto še niso znane.

Vodilni državi v Evropi pa sta Holandija in Belgija.

## KROMPIR ALI KORUZA

Pri krmljenju in pitanju svinj igrata krompir in koruza najvažnejšo vlogo. Vprašali se bomo, kdaj eno in kdaj drugo. To pa je zadeva cen in računov.

Kilogram koruze stane S 2.— in nadomešča 4 do 5 kilogramov krompirja. Koruzo je treba mleti in krompir pa kuhati, ti stroški so približno enaki. Če stane torej kilogram krompirja 40 do 50 grošev, tedaj se cena nekako izenači, ker moramo računati še odvoz krompirja v mesto ali vsaj na železniško postajo in dovoz koruze od tam. To prevažanje krompirja še poceni in koruzo podraži. Pri neugodni prometni legi kmetije seve ne bomo krompirja odvažali in koruzo dovažali, če odgovarja cena enega kilograma koruze ceni štirih ali petih kilogramov krompirja.

Če pa krmimo prašiče s krompirjem, te-

daj moramo skrbeti tudi za dodatno beljakovinsko krmno. Najboljša beljakovinska krmna pa je posneto mleko. Le, če takega mleka nimamo, se bomo posluževali močne krme, ki sestoji iz 70 odstotkov žitnega zdroba in 30 odstotkov beljakovinske krme za enega prašiča dnevno.

## TRAJNO BARVANJE UMETNIH VLAKEN

Tkanin iz umetnih vlaken do zdaj v nasprotju s tkaninami iz volne, bombaža in čiste svile niso mogli barvati tako, da bi bile barve odporne pri pranju ali proti svetlobi in sončnim žarkom. Zdaj pa lahko po novo izumljenem postopku barvajo vsako tkanino iz umetne svile ali tudi iz najnovejšega „akrilana“ z raznimi popolnoma zajamčenimi barvami.

„Dope-dyeing“, tako se imenuje novi način, obstaja v tem, da se primeša barvo že sami zmesi, iz katere izdelujejo vlakna. Barva postane tako nedeljiv del vlakna in se ne spremeni pri kasnejšem izdelovanju. Tako so z novo metodo izdelali zavese, posteljna pregrinjala, tapetna in razna druga blaga za oblačila v 23 barvah z raznimi odtenki. Vsi ti izdelki niso pri pranju in raznih drugih poskusih prav nič spremenili barve.

Izdelki, barvani po novem načinu, bodo le malo dražji. Računajo, da bodo letos pobarvali po novem načinu 15.890 ton izdelkov, v letu 1954 pa že 50.000 ton.

## LESNE CENE

V zadnjem času se kaže porast cen okroglemu lesu, medtem ko cene rezanemu lesu kažejo padanje. Ta pojav lahko pomeni pri naši lesni industriji veliko nevarnost predvsem za žage. Če bo pri izvozu imel okrogel les razmeroma boljšo ceno kakor rezani, bi to pomenilo, da bodo žage brez dela. To seve ni v interesu celotnega načrta o zaposlitvi in pristojni krogi si lomijo glave, da bi našli pot, ki bi tudi zanaprej zaposlila naše žage, to pa je odvisno od cene okroglega lesa.

## URADNE OBJAVE

Sprejem gojenk za študijsko leto 1954 na višji državni učni in poskusni šoli za podeželsko gospodinjstvo v Pitzelstätten

Zvezno ministrstvo za kmetijstvo in gozdarstvo je ustanovilo v Pitzelstätten-u pri Celovcu novo višjo državno učno in poskusno šolo za podeželsko gospodinjstvo. Otvoritev tega zavoda je predvidena z vpoklicem prvega letnika tekom januarja 1954. Ta nova šola ima nalogo, da poleg svojega poskusnega in raziskovalnega dela na kmetijskem področju posreduje gojenkam v triletnem šolanju teoretično in praktično znanje, ki bo usposobilo dekleta za samostojno vodstvo kmečkega gospodinjstva. Nadalje se bodo na tej strokovni srednji šoli vzgajale ženske strokovne moči za kmetijski pouk in pospeševanje kmetijstva. Šola je enakopravna in enakovredna višji državni šoli za ženske poklice v Sittenbergu.

Pogoji za sprejem na kmetijsko srednjo šolo v Pitzelstätten-u so naslednji

1. Uspešen obisk glavne ali nižje srednje šole (v izjemnih slučajih zadostuje tudi ljudska šola).
2. Dveletna kmetijska ali gospodinjska praksa.
3. Dokaz obiska polletne ali celoletne nižje gospodinjske šole.
4. Končano 17. leto.

Prošnje je treba vpslati do 31. decembra 1953 na ministrstvo za kmetijstvo in gozdarstvo Wien I., Stubenring 1 in priložiti sledeče dokumente: Rojstni list, domovinski list, spričevala imenovanih šol, navrstveno spričevalo, ki ne sme biti nad leto staro, spričevalo o kmetijski in gospodinjski praksi, izjava staršev ali njih namestnikov, da bodo plačali vse stroške šolanja, zdravstveno spričevalo.

## CERKVENI PRISPEVKI

### Javen poziv

Vse katoličane, ki so dolžni plačevati cerkveni prispevek, pa ga za 4. četrletje 1953 (zaključeno 1. 12. 1953) še niso plačali, pozivamo, da v opominje-

valnem roku treh tednov, ki se začne 1. januarja 1954, brez nadaljnega poziva plačajo svoj prispevek do 21. januarja 1954 pri pristojnem župnem cerkvenem svetu in da pokažejo pri tem svoj davčni predpis ali mezdni izkaz.

Cerkveni prispevek je po zakonu dolg, ki se mora plačati in Cerkev nima dolžnosti, da bi ga po svojih organih pobirala. Ako prispevek ni plačan, je dovoljena pravna pot. Organi, ki pobirajo cerkveni prispevek, uživajo pravno zaščito in imajo pravico, da zaračunajo pobiralno pristojbino enega šilinga.

Finančna zbornica krške škofije vošči katoličanom, ki so dolžni plačevati cerkveni prispevek, veselo novo leto in obilo božjega blagoslova.

Finančna zbornica za krško škofijo  
J. Lamprecht I. r.

Karte o meznem davku za 1952/53 ostanejo pri delodajalcu.

Zvezno ministrstvo za finance sporoča:

Karte o meznem davku za 1952/53 morajo ostati pri prodajalcu, ker je nameravana za 1. 1953 izvedba statistike o meznem davku. Rubrika VI karte o meznem zavarovanju 1952/53 (torej izkaz o meznem davku za leto 1953) naj ostane zaenkrat neizpolnjena.

V referatnem osnutku postave o začetni bilanci v šilingih, ki bo kmalu dostavljen vsem poklicnim organizacijam, da zavzamejo svoje stališče, je predviden termin za izdelavo začetne bilance v šilingih s 1. januarjem 1954. Začetna bilanca v šilingih je veljavna, če vsebuje spisek inventarja vsega obratnega premoženja na podlagi dejanskega stanja. Opuštev takega spiska o dejanskem stanju k 31. decembru 1953 ali k 1. januarju 1954 onemogoča začetno bilanco v šilingih. Iz tega razloga opozarjamo davkoplačevalce posebno na to, da napravijo za 31. december 1953 zapisnik o dejanskem stanju obrata, čeprav bi tak postopek bil že itak za redno knjigovodstvo potreben.

## NAJLEPŠE DARILLO ZA

## VSAKO PRILIKO

### Slovenska kuharica

XI. izdaja  
S. M. F. KALINŠEK

Knjiga obsega 750 strani z lepimi slikami. — Slovensko kuharico naročite pod naslovom „Kranjski Janez“, Naš tednik — Kronika, Celovec, Viktringer Ring 26.

### Praktična kuharica

VI. izdaja  
PAVLA ZAKONJSEK

Knjiga obsega 270 strani in ima bogato izbiro z nasveti in navodili. Praktično kuharico naročite pod naslovom „Kranjski Janez“, Naš tednik — Kronika, Celovec, Viktringer Ring 26

## Kotiček kranjskega Janeza

Pred nekaj dnevi je ugasnilo leto 1953.

Ne vem, Hanzl, kako se je godilo v tem letu Tebi. Jaz za sebe moram reči, čast in hvala Bogu, ker mi je leto tako srečno poteklo. Ne ene ure dela nisem zamudil radi boleznimi in že to pomeni veliko za človeka, ki živi iz rok v usta. V poletnih mesecih mi je bilo včasih res malo toplo, pa sem v takih trenutkih misli naravnal nazaj do Tebe in mi jih dečel, pa mi je bilo spet lažje.

Mislil sem, da bom letos še povedal, kako lepo sem se imel v počitnicah, pa ne bo nič, je čas prehitro potekel. Naj bo pa prihranjeno za drugo leto, če mi bo še dano živeti.

Ne vem, kaj bo hudika to, neki suh kašelj se mi gor po grlu ponuja. Bojim se, da to ne pomeni ravno kaj dobrega. Če me še mrzlica oblije, pa bom hitro tam, kjer muh ni. Kako že pravi tista stara — pa večno nova pesem? Takole:

Smrt na vrata potrka,  
ljub moj Janez, si doma?  
Oči ti bom zatemnila,  
obraz pa obledila,  
tvoje urce so zdaj preč,  
ti ne boš živel več.

Da bi mi bila vsaj Mojca kje pri roki. Ti ste čudodelne lavre bi mi skuhala, če jo zna ali se je le hvalila, prav gotovo bi kašelj v meni zadušila.

Ali ne bi bilo res lepo, če bi mi Mojca ob zglavju pri postelji sedela in tisto uspanko pela:

„A — a — a — ljubček moj, zaspil.  
Zatisni, zatisni premile oči,  
tvoj angel božji nad tabo bedi,  
in jaz te čuvala bodem skrbno,  
da zaspančkal bodeš sladko.

Lepo bi bilo že, lepo, pa ne vem, kako bo, le zdi se mi, da jo bo nekemu drugemu pela in ne kranjskemu Janezu.

Lepo se zahvaljujem vsem, ki ste tekom leta moje klavže poslušali. Po trgovsko povedano, priporočam se tudi za drugo leto.

Blagoslovljen Božič in srečno novo leto 1954 gospodu uredniku, vsem Mojcam in Hanzejem, vsem čitateljem „Našega tednika“, pa še posebej vsem na Krčanjah

želi vam vdani  
kranjski Janez.

**TRST II.** (306.1 m ali 980 kc sek)  
Dnevne oddaje: 7.15—8.30, 11.30—14.45,  
17.30—24.00. — Ob nedeljah: 8.00—24.00.

**LJUBLJANA** (val 202.1, 212.4, 327.1 m)  
Zdravstveni nasveti vsak torek ob 17.30. Kmetijski nasveti vsako nedeljo ob 15.30 — Vsak dan ob 19.00 na valu 327.1 m oddaja za inozemstvo.

**RADIO VATIKAN**  
Oddaje vsak četrtek in vsako soboto ob 19. uri.  
Vsako nedeljo ob 18. uri „Verska ura“.  
(val 50.25, 31.10, 25.55 in 196 m)

**PARIZ** (val 30.17 in 41.89 metrov)  
Oddaje vsak dan od 19. ure do 19.20

K našemu 50. letnemu obratnemu jubileju si osojamo našim cenjenim odjemalcem, trgovcem itd. za njihovo nam izkazano naklonjenost in zaupanje izreči

## popolno zahvalo

Zagotavljamo tudi v bodoče z našimi izdelki točno in solidno postrežbo, želeč vsem srečno zadovoljno novo leto 1954

Parna pekarna

**ROMAN WULTSCH**

CELOVEC-KLAGENFURT  
Völkermarkter Strasse 96  
Telefon 39-7-08

Naša priznana specialiteta  
„Harbach kruh“



Najmodernejši stroj, popolno higienični obrat, motorizirana dostava peciva.

Dolgo žije, ki SCHLEPPE pije

Beri in širi „NAŠ TEDNIK — KRONIKA“

Srečno in uspeha polno novo leto  
Radio — šivalni stroji — kolesa

**TRUPPE & ERMANN**  
BELJAK — VILLACH  
Widmannngasse — vogal  
Kirchenplatz

Vsem mojim cenjenim odjemalcem in poslovnim prijateljem uspeha polno leto 1954  
gostilna in konjski mesar

**F. EISSCHILL**  
BELJAK — VILLACH  
Italiener Strasse

Kmetijska bolniška zavarovalnica za Koroško  
Celovec, Fromillerstrasse 5  
Reg. št. 1140

**RAZGLAS**

Zadeva: Povišanje prispevka za invalidno zavarovanje.  
Parlament je dne 3. decembra 1953 sklenil, da se s 1. oktobrom 1953 poviša prispevek za invalidno zavarovanje od 10 na 12 odst. To povišanje zadene vse poljedelske in gozdarske delavce, ki so zavarovani pri Kmetijski in gozdarski zavarovalnici. (1. novela premostitvenega zakona za socialno zavarovanje). Vzroki, ki so povzročili to povišanje, so bili v dnevnikih podrobno obrazloženi. Povišanje nosi v celoti delodajalec. Od naše blagajne izdane preglednice prispevkov, iz katerih je razviden delež, katerega mora plačati zavarovanec k socialnemu zavarovanju, se lahko tudi zanprej porabljuje za dognanje višine prispevka.

S tem zakonom je določena tudi minimalna vsota, katero je treba plačati za invalidno zavarovanje za vse delavce, ki so zavarovani pri Kmetijski gozdarskem socialnem zavarovanju, ko so končali 18. leto, in ta vsota znaša od 1. oktobra 1953 šil. 78.— mesečno. — Če na podlagi osnovne plače izračunani prispevek ne bi dosegel te višine, je delodajalec obvezan, da plača razliko.

Za kmetijske obrate bo povišani znesek za invalidno zavarovanje predpisan prvič skupno s predpisom bolniškega zavarovanja za 4. četrtletje 1953. Delodajalci dobijo plačilne predpise za imenovano četrtletje tekom meseca januarja 1954. Delodajalci, ki te zneske sami izračunavajo, dobijo od blagajne o načinu izračunavanja teh zneskov posebna sporočila.

Celovec, dne 22. decembra 1953.

Direktor: Gottfried Görzer, l. r.      Predsednik: Lw. Rat Karl Windisch, l. r.

**AKORDEONI**  
nemških in italijanskih znamk,  
32 basov S 1250.—; 80 basov  
2 registra S 2.350.—; diatonične  
harmonike 3- in 4- vrstne  
INSTRUMENTI — PIHALA  
Največja izbira — ugodni broki  
— poceni

**HERGETH** - Celovec, Burgasse 23

Iščemo še dva zmožna in pridna sodelavca za Spodnjo Koroško. Gospodje z znanjem slovensčine in nemščine imajo prednost. Visok zaslužek omogoča življenjske možnosti. Interesenti naj se javijo osebno v ponedeljek, dne 11. I. 1954 ob 9. do 13. ure v Celovcu, Obstplatz št. 1, prvo nadstropje na desno.

**Solid Leistungsfähig**  
**Altbekannt**  
**MÖBEL**  
**Altbewährt**

Klagenfurt, St.-Veiter-Strasse 15  
Telefon 22-58

Moderne spalnice, kuhinjsko pohištvo, oblagazeno pohištvo na ugodne obroke Rudolf SLAMA, Celovec, St. Veiter Strasse 15.

Slovenec, ki živi že 2½ leti v Avstraliji, želi dopisovati s Slovenko iz Slovenije ali iz Koroške v starosti od 32 do 37 let. Je tudi lahko vdova. Resne ponudbe s sliko-fotografijo naj pošlje na upravo lista „Naš tednik-Kronika“, Celovec, Viktringer Ring 26 pod značko „srečen zakon“.



Gospa išče vdovca, ki ima veselje z vrtom in je nad 50 let star. Naslov na upravi „Našega tednika“.

Damska frizerka Matilda Zotter, Celovec, Salmstrasse 5.

Srečno novo leto želi

**R. MATSCHNIG**

strokovna trgovina  
s posteljino

CELOVEC-KLAGENFURT  
Alter Platz 29



Otvoritev  
trgovine!

Med in priprave  
za čebelorejo

Prodaja na debelo in drobno — Koroška polnilnica in predelovalnica medu

**FR. MIGITSCH**

Beljak - Villach, Widmannngasse 38.  
Telefon 59-53

Kam v Beljaku? V novo odprto

**Weinstube Raicevich**

(bivša gostilna Krone)

Villach, Klagenfurter Strasse 9. — Tel. 48-13  
Negovana vina — italijanske specialitete — topla jedila odlično in poceni.

**EWALD MUNCH**

Kupuje smrekov stavbni les in hlode, tudi stoječ les.  
Celovec-Klagf., Benediktinerpl. 8, tel. 28-75

Srečno in uspeha polno novo leto 1954!

veletrgovina s semeni

**OTTO STREIT**

BELJAK — VILLACH

## RAZGLAS

Prosimo naše cenjene odjemalce električnega toka, da vzamejo na znanje, da smo kraje, katere smo do sedaj oskrbovali z električnim tokom, na podlagi odloka deželnega glavarja za Koroško in pravno veljavnega odloka o podržavljenju št. 3358-LAD/1953 z dne 26. 3. 1953 in na podlagi sklepa občnega zbora zadruge z dne 6. 12. 1953 z veljavo od

**1. januarja 1954**

predali koroški-elektro-akcijski družbi (KELAG) v Celovcu in da so vodi in vse razdelilne naprave prešle v last te družbe. KELAG nastopi napram vsem odjemalcem električnega toka vse pravice in vse dolžnosti po pogojih in tarifih, ki veljajo tega dne pri KELAG. Istotako imajo tudi odjemalci toka vse pravice in dolžnosti do KELAG.

Zahvaljujem se vsem odjemalcem toka za njihovo zaupanje, katero so nam vedno izkazovali in jih naprošamo, da bi isto zaupanje imeli tudi do koroške-elektro-akcijske družbe KELAG.

Kapla ob Dravi — Celovec, dne 31. decembra 1953.

**Elektro-zadruga Spodnji Rož**  
reg. z. z. o. z.

**Koroška**  
elektro-akcijska družba KELAG

## INTERCONTINENTALE A. G.

ZA TRANSPORTE IN CELOTNI PROMET

podružnica:

**PODROŽČICA — ROSENBACH**  
Telefonska številka 8 (248)

prevzema vse vrste prevozov v tu- in inozemstvo ter jih izvršuje točno in poceni

## KINO

CELOVEC-KLAGENFURT  
PRECHTL

Od 7. do 14. 1.: „Maske in Blau“  
Od 15. do 21. 1.: „Man nennt es Liebe“

## STADTTHEATER

Od 5. do 7. 1.: „Das unsterbliche Herz“  
Od 8. do 11. 1.: „Fanfan der Husar“  
Od 12. do 14. 1.: „Kopffäger am Amazonas“

## DOBRLA VES

9. 1. ob 20. uri in 10. 1. ob 16. uri: „Der Kaplan von St. Lorenzo“  
13. 1. ob 20. uri: „Flucht nach Mexiko“

## Za koline

dobite vse mešane in žlahtne začimbe pri

**MAX GRAMILLER**  
Celovec-Klagenfurt, Adlbergasse 14



**Albert Fleischmann**

KROVSKI MOJSTER

CELOVEC-KLAGENFURT  
Wulfengasse 2a - Tel. 15-23

Vogal Viktringer Ring-a  
nasproti deželne vlade.

„ADRIA-Getränke“ R. in K. Barišič  
Ebental-Zrelec, prvorazredno žgane pijače PLAVEGA JADRANA

Gumijasti škornji, delavski čevlji  
najceneje v trgovini s čevlji  
NEUNER — Klagenfurt